DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XL. Nr. 12 | Redakcija: GLenmore 5-7281 | PENKTADIENIS (FRIDAY) | VASARIS-FEBRUARY 11 D., 1955 M. | Administracija: GLenmore 5-7068 | 10 CENTŲ

Ką galvoja Eisenhoweris

Prancūzijoje ir Anglijoje pasikeitimai Sovietų Sąjungoje sumažino Vokietijos ginklavimo priešų skaičių. Manoma, kad bus paskubinta Vokietiją apginkluoti.

Amerikoje laikomasi santūriai. Prezidentas Eisenhoweris spaudai pareiškė, kad nelauk'a Sovietų politikos pasikeičiant Amerikos atžvilgiu; nesike's nei Amerikos laikysena. Tačiau jis deda vilčių į Žukovą ir išreiškė norą vėl jį kviestis į svečius. Valst. sekr. Dulles pažymėjo naujus pasikeitimus kaip Sovietų vidaus konvulsijų ženklą.

Vyr. Rinkimų Komisija, Lokui prašant, Bendruomenės Tarybos kandidatų statymą pratęsė iki kovo 1 d.

SEN. W. F. GEORGE (D-Ga) pareiškė spaudos atstovams, kad Sovietų Rusijoje komunistinė hierarchija braška.

Maskvos sostuose susėdo nauji viešpačiai

Saulė nusileido Malenkovui, patekėjo Chruščiovui, Bulganinui, Žukovui, bet tik ne liaudžiai ir ne tautom.

Antradienio rytą radijai pertrauk ė eilines programas ir pranešė: Sovietų Sąjungoje vasario 8 pasitraukė iš valdžios Malenkovas; jo vietoj pastatytas karo ministeris maršalas Bulganinas.

Oficialiai valdž'a pakeista Aukščiausioje Taryboje (parlamente). Vasario 8 posėdyje tarybos pirmininkas Volkovas paskaitė Malenkovo raštą, kad jis prašosi atleidžiamas nuo ministerio pirmininko pareigų. Priežastys: nes jis neturįs patyrimo administraciniam dar bui ir esąs kaltas dėl nepasisekimų žemės ūkio srityje; jis nukrypęs nuo tikrojo Sovietų Sąjungos kelio — stambiosios pramonės gamybos.

Malenkovo "atsisakymas" buvo priimtas. Paskui partijos sekretorius Chruščiovas pasiūlė į min. pirmininkus karo ministerį Nikolaj A. Bulganiną. Pirmininkas paklausė: kas prieš. Nekilo nė viena ranka.

Molotovas grasina

Posėdyje užs. reikalų min. **Molotovas pasakė karingą kalbą** dėl tarptautinės politikos. Esą "Amerikos agresinė politika" gali privesti prie pasaulinio karo. Bet "Sovietų Sąjunga atominės bombos gamyboje gal būt yra pralenkusi Ameriką, ir pasaulinis karas padarysiąs galą kruvinajam imperializmui." Esą Sovietų ir Amerikos jėgų palyginime Rusija nebūtų silpnesnioji pusė. Sovietų kareivis kovotų narsiai už sovietinius idealus, nes iš 100 kareivių esą 77 komunistai ar komjaunuoliai. Ir vėl kartojo: "Ištikus karui civilizacija nebus sunaikinta, o tik bus nuversta pasenusi kraujo prisigėrusi imperializmo sistema, kuri dabar yra pavergusi tautas". — Molotovas aiškiai pasisakė dėl Formozos: ji esanti Kinijos dalis ir jos vidaus reikalas; Amerika laiko ją okupavusi ir turinti išsikraustyti. Bet Maskva visa daranti, kad T. Rytuose įtempimas atslugtų. Dėl Europos: prieš apginkluojamą Vokietiją Maskva sudarysianti bendrą sovietinių jėgų vadovybę... Molotovas barškino ginklais ir pasididžiavimu bei gąsdinimu, kaip jis mėgsta.

Aukščiausioji Taryba daugiausia ovacijų sukėlė partijos sekretoriui Nikitai Chruščiovui.

Vasario 9, Bulganino siūlymu, Sovietų Aukščiausioji Taryba patvirtino į karo ministerius maršalą G. Žukovą, buv. lig šiol viceministerį; Malenkovą patvirtino elektros stočių ministeriu ir min. pirm. pavaduotoju, tačiau menkesnio laipsnio kaip Molotovas ir Kaganovičius.

Bulgan'nas, naujasis min. pirm., Aukščiausioje Taryboje pasakė kalbą, kurioje daugiausia pabrėžė stambiosios pramonės auginimo reikalą, pažadėjo visokią paramą kom. Kinijai ir nors mažiau nei Molotovas grasino Amerikai, tačiau ir jis kalbėjo: "Tie pakvaišėliai, kurie grasina atominiais ginklais ir šaukiasi atominio karo, turi būti sutvarkyti."

Aukščiausioji Taryba atsišaukė į viso pasaulio parlamentus, kad "Europa galėtų virsti naujo karo lauku, jeigu vakarų valstybės vykdys Vokietijos apginklavimą."

MASKVA IEŠKO DRAUGŲ

Švedijos parlamentas nutarė priimti Maskvos kvietimą, kad atvyktų parlamento delegacija į svečius.

Kinai pašovė Amerikos lėktuvą

Kinų priešlėktuvinė aviacija vasario 9 pašovė Amerikos bombonešį. Visi trys lakūnai išsigelbėjo, nac. Kinijos laivų padedami. Jie priskrido per arti Kinijos sauszemio krantų. Dėl to Amerikos karo vadovybė lėktuvo pašovimo nelaiko kliudymu evakuotis ir netaikys represijų.

NAUJAS PERVERSMAS Sovietų Rusijos viršūnėse. Vietoje vieno "mažojo boso" (Malenkovo; malenkij—mažas) atsirado du "didieji" — vyriausias armijos politrukas N. Bulganinas (k.) ir buvęs Ukrainos žudikas N. Chruščiovas.

KĄ MALENKOVO NUVIRTIMAS TURI REIKŠTI?

Malenkovas jau seniai nebuvo "bosas". Jo pareiškimų seniai nebuvo girdėti. Jo vietoje vis garsiau kalbėjo partijos sekretorius Chruščiovas ir net apie koegzistencijos sąlygas lapkričio mėn. kalbėjo Bulganinas. Tai, kas dabar įvyko, jau buvo priruošta prieš keletą mėnesių. Malenkovo išėmimas dabar turėtų reikšti ne tik naujus žmones, bet ir:

— **griuvimą "kolektyvinio valdymo" sistemos,** kuri buvo imta garbinti po Stalino mirties; tokis "kolektyvinis valdymas" buvo Malenkovo, Berijos, Molotovo, Chruščiovo rankose;

— **grįžimą prie vieno asmens** valdymo, diktatoriaus, kaip buvo prie Stalino; toks asmuo dabar bus partijos sekretorius Chruščiovas, ne Bulganinas;

— **atsisakymą nuo "smulkiosios pramonės"** politikos, kuri turėjo aprūpinti gyventojus būtiniausiom prekėm ir pakelti gyvenimo štandartą. Tai buvo pažadėjęs Malenkovas ir Mikojanas. Dabar pripažinti klydę ir nušalinti abudu;

— **grįžimą prie "stambiosios pramonės"** politikos, kurios laikėsi Stalinas ir kuri turi ginkluoti Rusiją karo reikalam;

— **silpimą "koegzistencinės" politikos,** kuri reiškėsi per Beriją, dabar per Malenkovą, ir stiprėjimą karingosios agresinės politikos, kuri prie širdies Molotovui; stiprėjimą taip pat partinių fanatikų.

Malenkovo atstatymas reiškia taip pat **valdžios autoriteto** praradimą tarp sovietinių gyventojų. Jie mato, kaip sovietinėje viršūnėje e'na tarpusavio kova dėl pirmenybės, kaip jie prisipažįsta neišmaną valstybės reikalų tvarkyti. Tačiau neaišku, ar Malenkovo išvirtimas reiškia partijos ar po Stalino mirties sustiprėjusios kariuomenės laimėjimą. Gal Bulganinas tėra kompromisas tarp partijos ir kariuomenės, nes jis yra karo ministeris, bet iš kitos pusės ne profesionalas karys, o tik partijos maršalas. Neaišku taip pat, katras katrą toliau išvers.

KRAUSTOSI IŠ GALVOS

Pietų Afrikos naujasis vyriausybės galva nori atskirti rases, negrus deportuoti iš baltųjų gyvenamų miestų ar kvartalų. Vasario 9 lyjant 2000 kareivių ir policininkų iškraustė negrus iš vieno kvartalo Johannesburge, krovė juos į sunkvežimius ir vežė už 14 mylių į jiem skirtą kaimą. Vyriausybė planuoja per 7 metus taip palikti Johannesburgą tik baltiesiems. Tai prives prie vidaus sprogimų.

Gydytojai patarė Pijui XII nutraukti audiencijas.

Vokietijos parlamentas nutarė Paryžiaus sutarties tvirtinimą svarstyti vasario 26 antru ir trečiu skaitymu. Tai laikoma Adenauerio laimėjimu.

Prez. Eisenhoweris prašė Kongresą 1 miliardo dol. mokyklų statybai. Pabrėžė, kad dar labiau už patalpas mokyklos reikalingos gerų mokytojų. Mokytojų trūksta, nes jie blogai atlyginami.

Kava New Yorke dabar 73 cn. svaras — atpigo 10-15 cn.

Automobilių privaloma inspekcija New Yorke brangesnė nei kur kitur Amerikoje. Vidutiniškai $2.31, kitur $0.50 —1. Per metus turi būti dvi inspekcijos.

Delaware valstybės aukščiausias teismas išaiškino vienos mokyklos vadovybei, kad ji neturi teisės priimtį 10 negrų į mokyklą, kurioj lig tol buvo tik baltieji.

IŠ TACHENO KRAUSTOSI

Tacheno salas numatoma galutinai evakuoti kitą antradienį. Civilinių gyventojų ten yra 15,000. Apie tiek pat kariuomenės. Iš šiaurinės Tachen salos vasario 8 buvo iškeltas paskutinis civilinis gyventojas. Gyvulių su savim negali pasiimti, tad juos skerdžia ir maitinasi, kiek tik kas gali. Kariniai įrengimai bus susprogdinti.

Tuo tarpu komunistai nekliudo. Tik atskirais šūviais sutinka skraidančius lėktuvus.

Pavergtosios Tautos New Yorke rengia vasario 14 Jaltos konferencijos 10 metų sukakties minėjimą.

Prel. Balkūnas ir prel. Juras Kongrese

Lietuvos nepriklausomybės 37 metų sukakties proga, Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis, prel. J. Balkūnas ir prel. Pr. Juras atkalbės invokacijas Atstovų Rūmuose ir Senate.

Prel. Juras invokaciją atkalbės vasario 16 d. Atstovų Rūmuose rytinėje sesijoje, o prel. Balkūnas Senate vasario 14 ar 15 d., nes vasario 16 d. Senatas neposėdžiaus.

Kongresmenas Ray Madden iš Indiana valstybės, prašė Atstovų Rūmus skirti vieną valandą laiko nepriklausomai Lietuvai pagerbti.

KINIEČIAI komunistai mažoje Tachen saloje artilerijos ugnimi padegė amunicijos sandėlius. JAV laivynui įsakyta į komunistų ugnį atsakyti ugnimi.

NAUJI BOSAI

Chruščiovas — Stalinas Antrasis

Tai Nikita Chruščiovas, 60 metų ukrianietis. Stalinas jį padarė vienu iš penkių partijos sekretorių. O kai Stalinas mirė, Chruščiovas perėmė gen. sekretoriaus pareigas ir tose pareigose paskui įsitvirtino.

Kelyje į valdžią Chruščiovas kovojo, kitus likvidavo ir rizikavo pats būti likviduotas. Pirmu kartu jam buvo pavojus, kai Stalinas jį paskyrė Ukrainos pirmininku ir 1947 buvo blogas derlius ir padėtis buvo sunki, kad Chruščiovas nepajėgė. Tada Stalinas atsiuntė dar Kaganovičių tvarkos daryti. Chruščiovas pateko į šešėlį. Bet po kelių mėnesių vėl laimingai atgavo savo vietą. Antru kartu — tai buvo 1951 — pakliuvo į nemalonę, vykdydamas kolchozų kontrolę tokiu griežtumu, kad virto nekenčiamiausiu žmogum. Jis turėjo prisipažinti padaręs klaidų ir atgailoti, bet likviduotas nebuvo. Trečiu kartu 1953 teko labiausiai kovoti su Berija. Berija likvidavo Chruščiovo įpėdini Ukrainoje partijos bosą Melnikovą. Kasėsi ir po pačiu Chruščiovu. Bet Chruščiovas aplenkė Beriją ir, pasitelkęs Malenkovą ir Bulganiną, jį likvidavo.

Būtų viskas gerai, jei Malenkovas nebūtų panoręs naujos politikos — atsižvelgti daugiau į gyventojų reikalus ir organizuoti jiem prekių gamybą, kelti jų gyvenimo lygį. Chhruščiovas tada rengėsi kovai prieš Malenkovą partijoje ir kovą gruodžio mėn. laimėjo. Partija pasmerkė Malenkovo "smulkiosios pramonės planą" ir pritarė Chruščiovo "stambiosios pramonės" politikai, pritarė taip pat jo sugalvotai ir vykdomai "plėšinių akcijai" Sibire.

Chruščiovas likvidavo savo talkininką Malenkovą, bet ne taip kaip priešą Beriją. Dabar jis pavadinamas Stalinu antruoju.

Bulganinas—čekistas ir politrukas

Ne į Staliną, bet greičiau į carą panašus iš Nižnij Novgorodo kilęs Nikolai A. Bulganinas — reprezentatyviai atrodo, barzdžiukė kaip bajoro, žvaigždžių ir ordinų pilna krūtinė. Tikras maršalas, nors niekad fronte nebuvęs ir vargiai ar tarnavęs kariuomenėje, nors šalia partijos bilieto turi ir bilietą, kuris rodo jį kelis mėnesius kariuomenėje buvus. Tai tik partijos maršalas, kurio didžiausias uždavinys buvo žiūrėti, kad tarp karininkų nekiltų sąmokslo prieš režimą.

Tam jis turėjo gerą pasiruošimą, nes 23 metų vaikinas buvo vienas iš pirmųjų čekistų, kuriuos pristraukė pirmasis Čekos organizatorius lenkas Dzeržinskis. Čeka (črezvyčainaja komisija — ypatingoji komisija) buvo tas pat, kas paskui virto NKVD, dabar MVD arba MGB. Čekistas Bulganinas turėjo geros praktikos, organizuodamas deportacijas ir likvidacijas turkmenų, kai jiem nenusisekė nuversti sovietinis režimas savo krašte.

Nuo 1922 Bulganinas pakeitė savo specialybę — virto ekonomistu ir finansininku — elektros mašinų fabriko, paskui banko direktorium. Jis garsėjo, kad penkerių metų planą įvykdė per dvejus metus. Už tai Lenino ordinas, pats didžiausias Sovietuose.

Į viršūnes kilti reikia tik per partiją. Tada pasistengė Bulganinas dar sykį keisti savo "specialybę". Jis buvo padarytas Maskvos komiteto pirmininku. O kai kilo karas; kai Stalinas pasidarė maršalu, tai Bulganinas prisitaikė ir pasidarė generolu — politruku. Jis nekovojo, bet jis ragino kareivius, kad jie kovotų, ir naikino "defetistinį elementą." Jis buvo vyriausias kariuomenės politrukas.

Kai karas baigėsi, Bulganinas buvo jau karo ministerio pavaduotojas, nemylimas ir negerbiamas, bet prisibijomas.

Vakarų nekenčia kaip ir Chruščiovas. Kovai prieš Atlanto paktą esą Bulganinui atėjusi idėja organizuoti sovietinį rytų paktą, kuriuo dabar grasino ir Molotovas už Vokietijos apginklavimą.

Žukovas — Eisenhowerio draugas

Maršalas Žukovas gimęs 1895 60 mylių nuo Maskvos. Galima sakyti, dabar valdžioje bus tvirti didžiarusiai.

Caro armijos karininkas ir caro ordenais apdovanotas, Žukovas po 1917 dėjosi su komunistais. Jis buvo Stalino įgaliotinis Madride, kur jis matė, kaip veikia sovietiniai tankai pilietiniame kare. 1939 jis buvo jau Mongolijoje sovietinės kariuomenės priekyje ir vijo iš ten japonus. Tais pat metais kare su suomiais laimėjo generolo vardą. Labiausiai pagarsėjo kare su vokiečiais, užimdamas Berlyną. Čia jis susitiko ir su Eisenhoweriu. Juodu viens kitą vadina draugais. Eisenhoweris lankėsi pas Žukovą Maskvoje, kvietėsi jį į Ameriką. Bet Žukovas atsakė negalįs dėl "ligos." Ta liga tai buvo perdaug didelis jo garsas, kurio negalėjo pakęsti Stalinas ir pasiuntė jį į Odesą, prie Uralo.

Tik po Stalino mirties Žukovas grįžo į Maskvą kaip karo viceministeris. Jo pakilimas į karo ministeriją dabar gali reikšti kariuomenės sustiprėjimą valdžioje.

Mano žmona buvo unitė katalikė

ADM. R. CARNEY, karo laivyno viršininkas, Washingtone spaudos atstovams aiškina, kaip evakuojamos Tachen salos.

MGB (Sovietų valstybės saugumo ministerijos) kapitonas Chochlovas jau nuo 1954 balandžio yra Vakaruose. Kaip jis organizavo rusų emigrantų veikėjo Okolovičiaus Frankfurte nužudymą, kaip jis atsisakė nuo to ir prisistatė amerikiečių valdininkam, jau daug sykių minėta spaudoje. Bet prie Chochlovo grįžtame dar kartą. Tik kitu atžvilgiu—kiek jis ir jo žmona parodė, jog **religijos dievai lieka žmogaus širdyje ir tarp teroro aplinkybių; kokiom priemonėm ji išsilaiko; kiek ta religija arame terore nėra tik žodis, lūpom kartojamas, bet įkvėpia žmo-**

Ji ir Jobo istorija man sugrąžino Dievą

[illegible] ji gyvenę ir [illegible] kelią [illegible] už nuo to, kas šioje žemėje yra brangiausia, [illegible] Dievo tiesos.

Šituo atžvilgiu Chochlovas prašneko pasikalbėjime su Amerikos katalikų laikraščiu "Tablet".

— Daugelis amerikiečių mane klausia, kaip nutiko, kad aš netapau žudiku — aiškino Chochlovas. — Bet toks klausimas ne visai tikslus. Man pačiam buvo uždrausta aktyviai dalyvauti nužudyme. Aš turėjau tik paruošti viską, nugabenti du vyrus ir iš savo būstinės duoti jiem įsakymą.

— Ar religiniai motyvai turėjo kokios reikšmės jums atsisakyti nuo žmogžudystės?

— Toks klausimas man artimesnis... Mano mintis buvo laikytis pasyviai. Iš vienos pusės nedalyvauti aktyviai žudyme, bet iš kitos nesiimti priemonių žudymui sukliudyti, nes nenorėjau rizikuoti savo žmona ir vaiku.

Mano žmona, kuri yra unitė katalikė, buvo kitos mintіes. Ji sakė, kad neužtenka, jei aš nedalyvausiu žudyme; reikia aktyviai imtis priemonių, kad žmogžudystė neįvyktų. Sėdėdamas Vienoje ar Šveicarijoje, būčiau galėjęs laukti, iki jis bus nužudytas, bet Jana, mano žmona, tvirtino, jog krikščionių mokslas reikalauja, kad mes pozityviai veiktume. Ji žinojo, kas jos laukia. Bet ji man sakė, kad jei aš prisidėsiu prie žmogžudystės, tai ji nenorės likti žmogžudžio žmona; tada aš vistiek neteksiu žmonos ir vaiko.

Kai buvo pastebėta, kad Chochlovo žmona yra drąsi moteris, jis tik pridėjo:

— Taip, ji veikė pozityviai ir pasiaukojo dėl kilnaus krikščioniško idealo.

— Kaip dar Sovietų Sąjungoje žmonės gali išlaikyti krikščioniškuosius idealus?

— Tegali būti vienas atsakymas: dėka gerų krikčionių tėvų įtakos šeimoje, kuri atsveria sovietinio gyvenimo ir mokyklos propagandą krikščioniška įtaka šeimoje atlaiko komunistinio ateizmo atakas.

— [illegible] turite 32 metus. Jūs gimėte jau sovietiniame režime ir jame buvote išauklėtas. Kada jūs grįžote prie Dievo?

— Man tikėjimas pamažu atėjo po to, kai praleidau ketveris metus Rumunijoje — visai kitokiose sąlygose nei Rusijoje. Būdamas 27 metų, pradėjau galvoti apie Dievą. Bet paskui vėl ėmiau prieš Dievą kovoti savyje, kai pagalvodavau, kas laukia mano šeimą. Buvau praradęs tikėjimą. Jo teisingumu. Tik palaipsniu nusistojo manyje įsitikinimas, kad mes negalime egzistuoti be Dievo.

Sugrįžau prie Dievo permastęs Jobo istoriją. Dievas leido per kentėjimus kuriuos patyriau, labiau į Jį glaustis. Jo keliai yra kitoki nei mūsų, ir esu tikras, kad Jis žino, jog esu pasiryžęs pakelti visus mėginimus, kuriuos jis man siųs.

— Jūs kalbate apie Jobą. Kada jūs paskaitėte pirmu sykiu šv. Raštą?

— 1950. Mano žmona turėjo seną šv. Rašto egzempliorių. Žinoma, Rusijoje tik seni ir yra. Naujų spausdinti Rusijoje nevalia. Kai ėmiau pirmą kartą skaityti, juokiausi. Juokėsi ir mano žmona, bet ji dėl ko kito. Atsimenu jos pasakymą: "Tau ir daugeliui šv. Raštas yra pilnas kvailysčių, bet daugelis juo tiki." Ir ji kantriai man aiškino pasakojimus ir mane įvesdinėjo į jo supratimą.

— O kaip su karo išvengimu? — dar pridėjo amerikietis, kas jam labiausiai rūpi.

— Daugelis tiki, kad karo išvengti padės šimtinė atominių bombų. Atrodo, jie tiki daugiau bombom negu Dievu ir natūraliu pavergtų tautų pasiilgimu būti laisvom. Aš tvirtai tikiu, kad jei krikščioniškasis pasaulis griežčiau ir atviriau paremtų Rusijos laisvas pastangas, karo būtų išvengta.

— Ar girdėjote apie Marijos pasirodymą Fatimoje? Ir kokis jūsų įspūdis?

ADM. F. B. STUMP įsakyta šaudyti, jei kinų komunistai trukdytų Tachen salų evakuaciją.

— Kas man padarė įspūdį— tai faktas, jog Marija Fatimoj pabrėžė, kad pasaulis bus išgelbėtas ir komunizmas nugalėtas dvasinių jėgų pačioje Rusijoje. Aš tikiu, kad gali pasaulį išgelbėti ir jį išgelbės tik dvasinės jėgos.

KOKIA TEN VAPSVA ĮGĖLĖ ARGENTINOS PERONĄ?

Paskutiniu laiku spauda ėmė pranešinėti, kaip Perono, Argentinos prezidento, įsakymu, imta uždarinėti katalikų laikraščius, suiminėti kunigus ar katalikus politikus.

Kas viso to priežastis, informuoja žurnalas **Lux Christi** 1954 gruodžio nr.:

"Peronistų partija, kuri kongrese turi keletą kartų daugiau atstovų, negu visos likusios partijos kartu, jau nuo 1946 metų yra visiška krašto šeimininkė. Ji pravedė daug socialinių reformų, kurios žymiai pagerino darbininkų būklę. Reformų dvasia ir pobūdis yra atremtos į socialines Leono XIII ir Pijaus XI enciklikas. Prie to daug prisidėjo buvęs katalikų akcijos veikėjas, ilgametis techninių reikalų ministeris Mendez. Vienas iš peronistų partijos nuopelnų buvo privalomo religijos dėstymo įvedimas į pradžios ir vidurines mokyklas. Ir universitetai turėjo savo dvasinius asesorius.

Nenuostabu, kad katalikai daugumoje balsuodavo už peronistų kandidatus, nes savos partijos neturėjo.

"Paskutiniu laiku buvo pastebėta, kad **į peronistų partiją įlindo įvairių partijų perėjūnų ir ypač komunistų...** Katalikų veikėjai per spaudą ir kitais būdais pakartotinai kreipė atsakingų organų dėmesį apie didėjančią komunistų infiltraciją partijoje ir jų varomą sabotavimo bei desinformavimo darbą. Dar reikėjo, kad apsirgtų peronistų ideologijai daugiausia įtakos turėjęs ministeris Mendez. Jam keletą mėnesių sergant, pradėjo reikštis žydų kilmės vidaus reikalų ministerio Bolregui'o įtaka. Šis žmogus dar savo priešperonistinėje veikloje buvo žinomas kaip aršus Bažnyčios priešas. Jo ir panašių elementų dėka ne tik nebuvo imtasi priemonių prieš komunistų infiltraciją partijoje, bet priešingai, kairysis elementas nuolat vis stiprėjo.

"Taip dalykam esant, vyskupai pradėjo intensyviau organizuoti penktąją katalikų akcijos šaką — profesionalus. Ypač Kordobos, San Fe ir kitose vyskupijose įtakingi advokatai, gydytojai, inžinieriai ėmė organizuotis į katalikų akciją. Tuo pačiu metu katalikai vis labiau pradėjo suprasti, kad jeigu ir toliau tokia linkme eis peronistų partijos kairėjimas, tai katalikai daugiau negalės patikėti savo likimo tokiai partijai. Pagaliau vy-

Spauda

riausybei buvo oficialiai pranešta, jog organizuojama politinė krikščionių demokratų partija.

"Šitai sužinoję, peronistai nusigando. Jie greitai suprato jiem gresiantį pavojų netekti populiarumo ir nustoti katalikų balsų. Paskubomis buvo sušauktas gubernatorių (visi peronistai) pasitarimas. Jame nutarta sunaikinti ypač penktąją katalikų šaką (profesionalus) ir sukliudyti krikščionių demokratų partijos organizavimąsi. Kartu stengtasi pašalinti katalikų įtaką iš visų mokyklų. Buvo paskelbta, kad ateityje vietoj religijos dėstymo mokyklose bus dėstomas tik dorovės mokslas, kuriam vadovaus ne kunigai, bet peronistų socialinės pagalbos institutas. Kitaip sakant, **vietoj religijos į mokyklas buvo įvesta politinė peronistų partijos** ideologija. Vietoj katalikiškųjų jaunimo organizacijų mokyklose ir darbovietėse pradėjo steigti peronistų jaunimo organizacijas ir sporto klubus. Buvo uždrausta katalikų akcija mokyklose ir ypač universitetuose. Veikliausi ir įtakingiausi **katalikų akcijos vadai buvo pašalinti iš savo einamųjų pareigų mokyklose ir universitetuose.** Kunigai profesoriai buvo atleisti iš savo vietų. Įvairūs profesionalai (gydytojai, advokatai) katalikai buvo pašalinti iš užimamų vietų. Tik vienam Kordobos mieste, kur katalikai yra stipriausiai susiorganizavę, vienos savaitės bėgyje buvo pakeisti universiteto rektorius su visais dekanais, policijos viršininkas, teisėjais ir kt. Trys veikliausi vyskupai ir daugiau kaip dvidešimt žymiausių katalikų akcijos vadų paties respublikos prezidento viešoje kalboje buvo paskelbti "tautos priešais." Tuo būdu norėta juos pažeminti masių akyse. Didesniam įbauginimui buvo pradėta suiminėti veiklesnieji kunigai ir katalikų vadai.

"Peronistai nuolat pabrėžia, kad jie neina prieš katalikų Bažnyčią, o tik prieš kai kuriuos politikuojančius kunigus... Pirmiausia stengiamasi pašalinti katalikų įtaką iš mokyklų ir darbininkų sindikatų (unijų), o paskui, kiek galima, sukompromituoti naujai steigiamą krikščionių demokratų partiją, suiminėjant jos vadus ir neteisingai nušviečiant jos tikslus. Įvairios darbininkų unijos primestinai skelbia savo narių "nutarimus" niekada neįsileisti į savo tarpą jokio kunigo ir pašalinti bet kokią 'klerikalų infiltraciją."

"Argentinos katalikų vadai supranta pavojų ir bando savo jėgas su visagalinčia peronistų partija."

NAUJI VĖJAI AMERIKOS GAZOLINO PREKYBOJE

DR. B. PALIOKAS

Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra 48 milionai automobilių ir 3 milionai sunkvežimių. Jiems varyti suvartojama per metus už 8,1 miliardų dolerių gazolino ir alyvos. Tokiai sumai surinkti atsiranda ne tik nemaža prekybininkų, bet ir didelė konkurencijos kova. Visi stengiasi patraukti kuo daugiau pirkėjų. Vieni dalina nemokamai kramtomą gumą ir ledus, cigarus, virtuvei reikalingus reikmenis ir t.t. Kitur, Hollywoode, fantastiniais kostiumais apsirengusios kasininkės bėga nuo vieno automobilio prie kito inkasuodamos pinigus už gazoliną.

Bet dauguma motoristų ne daug dėmesio tekreipia į tokias paviršutiniškas viliojimo priemones, daug realiau žiūri į patį reikalą. Todėl kai kur prie gazolino stočių laikomos dirbtuvės visokiems sugedimams pataisyti. Jos veikia ištisas 24 valandas. Tai ypač svarbu sunkvežimiams, kurie paprastai važinėja nakties metu. Didžiulės gazolino stotys turi įrengusios ir kambarius su lovomis, švaria patalyne, kad vairuotojas galėtų pailsėti ir pasinaudoti dušu, pasistiprinti ten pat esančioje valgykloje ir be pavojų tęsti savo kelionę toliau. Esama ir tokių gazolino stočių, kurios šalia pagrindinės savo prekybos gazolinu ir alyva dar prekiauja ir automobiliais. žemės ūkio mašinomis.

Kova dėl rinkos verčia ir prekybininką tobulinti pardavinėjimo metodus.

Prieš kiek metų didžiųjų kompanijų maisto krautuvės su daugybe skyrių įsirengė taip, kad vartotojas patsai pasitarnauja, pasiimdamas prekes. Tokios krautuvės vis labiau ir labiau plečiasi smulkiųjų krautuvininkų sąskaiton. Panašus metodas pradėtas vartoti ir gazolino stotyse. Šio krašto gyventojas patsai mėgsta atlikti kokį darbą, kad sutaupytų dolerį. Tokios stotys pradžioje buvo įrengtos Los

(Nukelta į 6 psl.)

ATOMINĖ BOMBA GIMĖ IŠ ATOMINĖS FILOSOFIJOS

Atominė bomba nėra sena, bet mokslas apie atomus siekia IV amž. prieš Kristų. Anuo metu graikų filosofai mėgino surasti tuos elementus, iš kurių, jų supratimu, susidaro pasaulis. Vieni tokiais elementais laikė ugnį, kiti vandenį, dar kiti vėją.

Abderos mieste, Trakijoj, filosofas Leucipas įkuria atomistų mokyklą, iš kurios išauga pats didžiausias šulas Demokritas. Jis paskelbė teoriją, kad materialinis pasaulis esąs sudėtas iš pagrindinių nedalinamų dalelių —atomų, kurios sudarančios kūnus.

Demokrito teoriją III amž. prieš Kristų tobulina Epikūras. Jis savo laiške Erodotui aiškina apie esminius vientisinius kūnus — atomus ir iš jų susidarančius kitus, sudėtinius. Pirmame amžiuje prieš Kristų atomizmą išdėsto poetas Lukrecijus Carus savo poemoj "De rerum natura" — apie daiktų prigimtį.

Po šių senųjų atomistų nieko naujo nesigirdi ligi 1348 m., kuomet Mykolas d'Autrecour paskelbia, kad "gamtos reiškiniuose nieko kito nėra, kaip tik atomų judėjimas, kurie tai jungiasi, tai vėl skiriasi." Dar vėliau, XV amž., Mykolas Kuzanas rašo: "Mes savo protu galime skaldyti daiktus, bet prieiname prie tokios dalelytės — atomo, kurio jau neįmanoma suskaldyti." Renesanso laikais didžiausias atomistas buvo Gassendi, teigęs, kad iš nieko nėra nieko ir jau esamą daiktą negalima paversti į nieką. Jo supratimu, turį būti nematomų pastovių elementų, iš kurių susidarą matomieji daiktai.

Pirmasis mokslininkas, susidomėjęs atomu ne filosofijos atžvilgiu, buvo airis Boyle. Jis pastebėjo, kad cheminės reakcijos būdu kai kurie kūno elementai lieka nekitę. Jo pastabą pasigriebė XIX amžiuje anglas Dalton ir surado atomo svorį įvairiuose elementuose. Lemiamą žingsnį žengė į atomo studijas Cannizzaro. Jis priėjo gerų išvadų, bet neįveikė atomo, nepasitelkęs kitų mokslų.

Atidengus ir geriau pažinus elektros jėgą bei ją įkinkius į fizinių mokslų vežimą, atomas pasirodė nesąs neskaldomas, kaip senai Demokritas galvojo; atomas pasirodė esąs sudėtas iš kelių elementų, pilnų jėgos ir dar nežinia, ar atomą sudarantieji elementai negali savo keliu būti dar suskaldomi.

Fizikas Thomson 1904 m. atidengė, kad atomas panašus į mažą saulės sistemą, kur elektronai (negatyvioji jėga) sukasi aplink branduolį.

Nuo tada atomas imtas geriau pažinti ir 1932 m. Lawrence ima mėginti atomą skelti. Čia išeina aikštėn atomo "tėvas", neseniai miręs italas Ferni, bei kiti mokslo vyrai. Prasideda masinės atomo gaminimo runktynės, paslapčių vogimas ir kiti su atomu susiję rūpesčiai. 1945 m. liepos 16 sprogsta pirmoji bandomoji atominė bomba, o už kelių dienų dvi krinta ant Japonijos miestų ir nuo tos valandos... atomas ima mus bauginti.

A. R.

Bedarbių sausio mėn. buvo 3,347,000. Dirbančiųjų buvo 60,150,000, arba pusė milijono mažiau kaip pernai.

Už du dantis gavo 7,500 dol. mergina, kuriai juos išmušė gydytojas, bedarydamas jai glandų operaciją. Priteisė Bridgeport, Conn. teismas.

"Darbininko" administracijoj galima gauti

LITERATŪROS METRAŠTĮ

G A B I J A

išleistą 50 m. spaudos atgavimo ir 10 - tremties sukakčiai paminėti.

Didžiulė 550 psl. — $6.50

a castle in the air costs nothing
—but you can't live in it!

Make your dream house come true! It's easy— through Payroll Savings!

If you think you can't own the home of your dreams because the down payment's too steep, chances are you've never tried the Payroll Savings Plan—the easy, automatic way to meet *any* down payment!

Just do this: Sign a Payroll Savings application at your pay office, naming a certain sum to be kept aside from your pay before you get it each week. After that, you're saving *automatically*—nothing to worry about or do. And, best of all, the money saved out of your pay each week is automatically invested for you in U. S. Series E Savings Bonds.

Because Savings Bonds earn solid interest—3% cumulative semiannually when held to maturity—your savings soon grow into big amounts. For instance, if you sign for $12.50 a week, in just five years you'll have $3,348.95. In 9 years, 8 months, you'll have $7,217.20!

So don't let down payments get you down. Join the Payroll Savings Plan today. Or, if you're self-employed, invest in Bonds regularly where you bank. Start now to make your dreams come true!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

By

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko **Redakcinė Komisija.** Vyr. red. **S. Sužiedėlis**

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Daugiau ginklų, mažiau duonos

Kitados Hitleris Vokietijoje visa gerekle šaukė, kad nereikia paisyti, jog sviesto trūksta ir truks, nes yra pakankamai patrankų. Jų, žinoma, nevalgysi, bet jos padarys tai, kad bus ko valgyti. Kur nuvedė ta politika, visiems gerai žinoma. Tačiau diktatoriam yra įprasta iš klaidų nesimokyti, kadangi jie laikosi tiktai ginklų ir tiktai juo pasitiki. Ar bus žmonėm duonos, jiems mažiausiai rūpi. Tai iš naujo parodė paskutinis perversmas Kremliaus diktatorių viršūnėse.

★

Malenkovas pašalintas "švelniai," bet apkaltintas kietai: jis nesugebėjęs krašto tvarkyti, sukdamas jį nuo stambiosios pramonės. Iš tikrųjų, po praėjusio karo Sovietų Rusijos žmonėm buvo žadėta, kad bus daugiau ne tiktai duonos, bet ir automobilių, radijo bei televizijos aparatų, skalbiamųjų mašinų—žodžiu, bus taip ar dar geriau negu Amerikoje. Ir Stalinas savo metu gyrėsi, kad "gyventi darosi vis geriau." Deja, tos gerovės vis teko laukti pagal lietuviškąją patarlę: "kol saulė patekės, rasa ir akis išės." Stalino "saulė" nusileido, o trūkumai pačių reikalingiausių žmonėm dalykų graužia ne tiktai akis ir alkaną pilvą, bet ir pačią diktatūrinę Sovietų Rusijos sistemą. Kitos išeities nėra, kaip tik remtis ginklu pačiame krašte ir užsieniuose. Dėl to Molotovas, kritus Malenkovui, visa gerkle ir šukterėjo: kapitalistinis pasaulis žus, nes mes turime stipresnę fizinę jėgą. Bet ją reikia dar didinti: taigi, suveržkite ir taip jau susitraukusius pilvus.

★

Tą sovietinę politiką — daugiau ginklų, o mažiau duonos— norima pridengti "taikos" skraiste, o Malenkovo kritimą laikyti paprastu "parlamentariniu persitvarkymu". Taip kalbėti jau užsuktos visos komunistinės dūdos, ir pirmas čia sutrimitavo Italijos komunistų bosas Togliatti. Iš tikrųjų, diktatūrinėje sistemoje nėra parlamentarinio persitvarkymo, o beatodairinė kova rungtyniaujančių dėl valdžios. Kas dar Sovietų Rusijoje išplauks į paviršių, parodys ateitis, kurios ilgai laukti nereikės. Tačiau nereikia taip pat laukti, kad viskas eitų taikiai, jei nuo pat bolševikų revoliucijos pradžios tesirūpinama vien ginklus kalti ir kitiem grasyti, užuot tenkinus žmonių gyvybinius reikalus. Ne jie bolševikam rūpi, kas beatsistotų priešakyje — Bulganinas, Chruščiovas ar kitas kuris žmonių žudikas, kokiu buvo ir kritęs Malenkovas.

Tęskime išlaisvinimo kovą

Alto atsišaukimas Vasario 16 šventės proga

Artinasi Vasario šešioliktoji. Prabėgo 37 metai nuo tos dienos, kai buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė.

Iškilmingai paminėkime šį reikšmingą lietuvių tautos istorijoje įvykį.

Lietuva įsikūrė, kaip nepriklausoma valstybė, pasiremiant viso pasaulio pripažintu tautinio apsisprendimo principu. Jį skelbė ir juo vadovavosi, pasirašydama su Lietuva taikos sutartį, ir Sovietų Sąjunga, kuri ją vėliau sutrempė.

Gyvename žiaurios jėgos politikos laikais. Dėl jos nukentėjo daug tautų, netekdamos savo laisvės. Lietuva buvo viena iš pirmutinių tos politikos aukų. Jai laisvę išplėšė Rusijos bolševizmas.

★

Greitai bus 15 metų, kai Rusijos diktatoriai pagrobė ir pavergė Lietuvą, sulaužydami savo tarptautinius įsipareigojimus ir iškilmingai duotus savo prižadus gerbti Lietuvos suverenumą ir nesikišti į jos vidaus reikalus.

Pagrobę Lietuvą, Rusijos valdovai užkorė jai komunistų valdžią ir įsteigė Lietuvoje pasibaisėtiną tironiją, kuri atėmė žmonėms visas jų teises, plėšia jų turtą, persekioja ir žudo žmones ir net stengiasi sunaikinti lietuvių tautą.

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, pareikškime, kaip ir kitais metais, griežtą **protestą** prieš Sovietų Rusijos smurtą ir jos kruviną genocidinę politiką.

★

Didelė dalis Sovietų Rusijos piktadarybių buvo iškelta viešumon, kai 83-sis JAV Kongresas darė **Lietuvos pavergimo tyrinėjimą,** kurio duomenys yra atspausdinti Kongreso išleistuose specialaus komiteto raportuose.

Šitie oficialūs rekordai aiškiai rodo, kad Sovietų Rusija neteisėtai pajungė Lietuvą.

Bolševizmo šeimininkavimas Lietuvoje, kaip pareškė savo pranešime kongresinis komitetas, ne tik prieštarauja teisei ir Sovietų Sąjungos tiesioginiams įsipareigojimams, bet ir sudaro nuolatinį pavojų taikai.

Amerikos Lietuvių Taryba, kurios iniciatyva ir pasidarbavimu šis tyrinėjimas buvo pradėtas, deda pastangas, kad jis būtų tęsiamas toliau: kad būtų sudarytas stiprus, tikrais faktais, dokumentais ir liudininkų parodymais paremtas, **Aplaltinimo Aktas** prieš Sovietų Sąjungą, su kuriuo būtų galima kreiptis į Jungtinių Tautų Organizaciją ir apeliuoti į viso pasaulio opiniją.

Turėsime raginti Jungtines Valstybes iškelti bylą Sovietų Rusijai, kad ji būtų viso pasaulio akyse pasmerkta ir priversta grąžinti Lietuvai jos teises ir atitaisyti padarytas jai skriaudas.

★

Taigi prieš mus šiandien stovi svarbūs uždaviniai. Mūsų didelis laimėjimas JAV Kongrese privalo paskatinti mus dėti dar didesnių pastangų dėl savo gimtojo krašto išlaisvinimo.

Nenuleiskime rankų! Dirbkime ir kovokime!

Dirbkime **sutartinai!** Nesiskaldykime į frakcijas ir priešingas viena kitai grupes. Kiekvienas mūsų vieningumą ardąs veiksmas gali atnešti daug žalos lietuvių tautos reikalui.

Šiemet mums teks dar labiau išplėsti mūsų darbo lauką, dar daugiau jėgų mobilizuoti mūsų kovai. Būkime tam pasiryžę ir pasiruošę!

Todėl atsišaukiame į visus geros valios lietuvius, prašydami paremti šį darbą kiek galint gausesnėmis **aukomis.**

Kovodami dėl Lietuvos išlaisvinimo, mes giname ne tik lietuvių tautos teises, bet ir visos civilizuotos žmonijos reikalus, nes, kaip anąmet pasakė savo pareiškime JAV valdžių Sumner Welles, toleravimas to, kad galingesnė tauta pajungia silpnesnę, padarytų negalimą pačią civilizaciją.

Mes einame išvien su visomis laisvės trokštančiomis tautomis. Išvien su jomis kovosime, tol, kol nebus atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos Respublika.

ALT Vykdomasis Komitetas
L. Šimutis, Pirmininkas
Dr. P. Grigaitis, Sekretorius
A. A. Olis, Vicepirmininkas
M. Vaidyla, Iždininkas

Į BENDRĄJĮ LIETUVYBĖS ŽYGĮ!

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakčių minėjimai yra graži Amerikos lietuvių tradicija. Kol Lietuva buvo laisva, tie minėjimai būdavo mūsų džiaugsmo ir lietuviško solidarumo pažymėjimai.

Nuo to laiko, kai raudonasis mirties tvanas okupavo Lietuvą, Vasario 16 sukaktys mums Amerikos lietuviams tapo gilios lietuviškosios pareigos šauksmas — visiems vieningai burtis į lietuvių tautos gelbėjimo žygius:

kovoti Lietuvos išlaisvinimo kovą ir gyventi lietuvybės išlaikymo gyvenimą!

Lietuvos laisvinimo kovai reikia mūsų visų talkos; turime visi kuo, kaip ir kur galime prisidėti, kad ta sunki kova būtų įtakingesnė, galingesnė ir platesnė visuose frontuose prieš komunizmą. Ypač Vasario 16 minėjimų progomis turime sąžiningai pareikšti savo nusistatymą, kad pavergtoji Lietuva greičiau atgautų laisvę, ir turime vieningiau burtis apie savo politinius veiksnius Lietuvos laisvinimo byloje ir juos tinkamai remti mintimis, darbais ir aukomis.

Antrasis Vasario 16 tradicinių minėjimų uždavinys — apsimąstyti, susikaupti ir pasiryžti gyventi pilnesnį lietuvybės išlaikymo gyvenimo—yra pareiga labai stipriai pabrėžtina Vasario 16 proga ir uoliai vykdytina per visus metus.

Lietuvių tauta išliks gyva, jei mes stropiai laikysimės lietuvybės, ir **Lietuva bus išlaisvinta,** jei bus sąmoningų ir lietuvybės išlaikymo gyvenimą gyvenančių lietuvių!

Didžiosios lietuvių tautos šventės proga raginu visus sąmoningus Amerik. lietuvius **paremti mūsų politinės kovos centrą** — Amerikos Lietuvių Tarybą, ir tuo pačiu kiekvieną Amerikos lietuvį labai nuoširdžiai kviečiu tuoj pat visu savo svoriu **dėtis į didelį lietuvybės išlaikymo vajų — — JAV Lietuvių Bendruomenę.**

Reikia kovos, reikia darbų, reikia aukų, reikia širdies ir reikia lietuviško gyvenimo! Tais dalykais atsakykime visiems Lietuvos ir lietuvių tautos priešams.

Prel. J. BALKŪNAS,
JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto Pirmininkas

NEW YORKE VASARIO 16 ŠVENTĘJ KALBĖS TH. DODD

Kongr. Th. J. Dodd

Thomas J. Dodd yra teisininkas, teisės mokslus baigė Yale universitete 1933 m. Baigęs mokslą, jaunasis teisininkas buvo pakviestas dirbti FBI, kur pasižymėjo atkaklia kova su nusikaltimais. Šalia kitų šioj srity atliktų darbų jis žymiai prisidėjo ir prie likvidavimo pagarsėjusio nusikaltėlio J. Dillinger gaujos. 1935 m. jis paskiriamas savo valstybės National Youth Administration direktorium. Šiose pareigose būdamas, jis parodė didelio sugebėjimo bendradarbiauti su įvairiomis tautinėmis, religinėmis bei rasinėmis grupėmis ir dideliam skaičiui jaunimo sudarė auklėjimosi sąlygas jo sukurtoje jaunimo organizacijoje, kai depresijos metu jie neturėjo mokymuisi galimybių. 1938 m. JAV teisingumo sekretorius Th. Dodd pakvietė į Washingtoną, pavesdamas jam vadovauti kovai su piliečių teisių pažeidimais. Čia jis padėjo prie teisingumo departamento suorganizuoti pirmąją pilietinių teisių sekciją ir buvo jos šefo pavaduotojas. Rūpindamasis, kad visi krašto piliečiai galėtų naudotis lygiomis teisėmis bei galimybėmis, jis ryžtingai vedė kovą su betkokia diskriminacija ir kitais nusikaltimais šioj srityj.

Klus antrojo pasaulinio karo pavojui, Dodd buvo paskirtas kovoti su subversyviniu elementu bei užsienio agentų sabotažais ir kita priešvalstybine jų veikla. Jis rūpestingai budėjo, kad negalėtų savo nuskalstamos veiklos išvystyti tiek nacių, tiek ir komunistų agentai, nes kongresmanas Dodd anksti suvokė, jog tarp šių dviejų tiranijos formų maža tėra skirtumo. Ir tuo dar daugiau įsitikino, kai savo darbe gerai pažino jų metodus ir taktiką. Todėl kai po Nuernbergo bylos komunistinė Lenkijos vyriausybė norėjo jį apdovanoti Polonia Restituta ordinu, jis griežtai atsisakė tą ordiną priimti, nurodydamas, jog nemato jokio skirtumo tarp Lenkijos komunistinės vyriausybės vykdomo smurto ir tarp to, kurį vykdė naciai.

Po karo Aukščiausiojo Teismo teisėjas Jacksonas šalia kitų pasižymėjusių teisininkų, pakvietė Th. Dodd organizuoti Nuernbergo karo nusikaltėlių bylą, kurios metu jis buvo šio teismo amerikiečių grupės patarėjas. Savo tos bylos metu atliktu darbu jis įgijo garso visame laisvajame pasaulyje. Jis gavo pagyrimą iš prez. H. Trumano, US Medal of Freedom iš teisėjo Jacksono, Baltojo Liūto ordiną iš Čekoslovakijos prez. Benešo,

Th. Dodd ypač žinomas kaip tarptautinės teisės specialistas ir turi artimų ryšių su daugeliu pirmaujančių šios srities teisininkų bei dalyvauja visoj eilėj žymių teisininkų draugijų. Jis yra vicepirmininkas Tarptautinės Baudžiamosios Teisės Draugijos, American Bar Association tarptautinės kriminalinės teisės komiteto narys, Tarptautinės Teisininkų Draugijos baudžiamosios teisės komiteto narys, ir American Bar Association komiteto nusikaltimų prieš tautų teisės komiteto narys.

Atstovų Rūmuose Thomas J. Dodd yra narys House Committee on Foreign Affairs ir House Select Committee on Communist Aggresion.

5

— Ne, juk ne jos būdui. Ji juk į tėvą: uždara kaip seifas, nieko neišgausi. Tik motina paklausė, ar aš pažįstu tokį ir tokį, ir aš nuneigiau. Tai visa.

— Puiku, panele Aldona,— pralinksmėjo Algirdas. — Ji trupučiuką ambicinga. Jeigu būtų koks vėjelis užpūtęs, būtų man priekaištavusi.

— Kada su ja susipažinai? — ramiai paklausė Aldona, vėl pastūmė lėkštes ir paragino valgyti.

— Aš? Bus jau metai. Tiesą pasakius, leitenantas Valaitis užsuko su ja pas mane. Paskui visi dalyvavome šokiuose, buvome pulke. Taip pradėjo mums klijuotis. Kažkas mus surišo. Tėvas gydytojas, bendra profesija. Ji studijavo teisę. Turėjo ir šiemet išvykti, be ėmė ir liko pailsėti.

Aldona sunėrė rankas, tarp pirštų pasvėrė galvą ir ramiai klausėsi. Jis greit baigė pasakojimą, baigė ir valgį. Aldona paėmė abi žvakides ir pakvietė į saloną.

Ten kūrenosi židinys, skleisdamas jaukią šviesą ir šilumą. Jis peržvelgė gelsvų apmušalų sienas su keliais paveikslais, su kažkokio generolo portretu. Plačialapės gėlės užlenkė šakas ant puošnių fotelių, sofos. Juodas didelis fortepionas, lyg laivas, ramiam uoste. Ant jo Aldona pastatė žvakides, prie židinio pristūmė du suoliukus, apdengtus kailiais.

— Sėskime prieš ugnį, bus šilčiau, — ji pakvietė. — Ir nepykite, kad aš tokia grubi šiandien. Gal nereikėjo to viso sakyti.

— Tiek to, man dabar kur kas patogiau... — numykė jis.

— O man gaila, kad nenuvažiavai. Šį vakarą būtum laimingas, — kalbėjo ramiai, stebėdama ugnį.

— Nesigailėkite. Rytoj bus pūga praėjus. Argi laimė taip greit išslysta?

— Kartais. Ne tik išslysta, bet ir sudūžta... — ji susimąstė, pasižiūrėjo į jį, į kambarį. — Ar ne keista, kad esate mano svečias tokį nelauktą vakarą. Nežinote, kas yra gyventi vienumoje ir dar žiemą. Dienų dienas praleidi svajodama, knygas skaitydama. Apsirengi net baline suknele ir viena šoki, kažko lauki ir niekad nesulauki... Laimei, kad tėtis pianiną nupirko... Palaukite, aš turiu linksminti svečią, — ji susegė plaukus ir atsistojo tokia įkaitus. Skruostai žydėjo.

Algirdas nusekė žvilgsniu. Kokia liekna, grakšti, ir vis dėlto šilta! Tikras židinys pakeleiviui.

Aldonos pirštai nubėgo klavišais.

— Ar nevėlu?

— Aš čia namuose skambinu ir vidurnaktį, — atsigręžė, šyptelėjo ir vėl nuskubėjo klavišų laiptais. Baltučiai pirštai ritosi lyg perlai žemyn, siūbavo aukštyn, ir muzika stiprėjo, lyg įsisupus jūra.

Algirdas nusigręžė į židinį, ir jo mintys plaukė drauge su muzika. Matė jis Julijos triukšmingus namus, vakaro linksmą draugiją ir ją pačią, išdidžią, pakėlusią galvą, vakariniame tualete. Kaip pianino žemieji tonai, sutrenkė leitenanto Liudo balsas. Kandi šypsena. Ir ji šoka, tikriausiai šoka su tuo pentinu!

Akys bėga nuo židinio, žvelgia į tamsią kerčią ir ten mato savo liūdesį, tokį gilų, neišsakomą. Jis traukiasi nuo jo ir sustoja ties pianinu. Šviesūs padrikę plaukai krenta ir blaškosi, kaip ir rankos, kaip tie dailūs pirštai. Muzikos audra didėja.

Baigė skambinti ir, nuleidus rankas, atsisuko kėdutėje. Jos akys buvo didelės ir liūdnos.

— Atleiskite, — šyptelėjo ir nusišluostė nosinaite, — muzika slepia daugiau nei kasdienybę. Ji turi praeitį. Ir galia, kad negali draugė su ja būti. —.Ji priėjo prie suoliuko susimąsčiusi, pamažu atsisėdo ir sužiūro į liepsnas. — Pamenate, aš tą patį preliudą skambinau, kai mudu grįžom iš čiožyklos.

— Tiesa, tiesa, — jis sujudėjo.

— Tada buvote sušlapęs kojas kaip šiandien ir šildėtės pas radiatorių. O dabar nešalta jum, gal dar arbatos?

— O ne, ne, Aldonėle...

Ji krūptelėjo, truputį pasilenkė į jį ir šypsojosi. Skruostai raudo.

— Taip ir tąsyk mane pavadinai, — tarė švelniai, lyg į kažką įsiklausius. Paskui staiga pakėlė galvą, ir jos veidas švietė. — Bet kai mes susitikome universitete per minėjimą...

— Cha, cha, — nusijuokė gyvai Algirdas. — Tu išsišokai.

— Tai buvo nuotykis, — suplojo delnais, — net sarmata dabar prisiminti. Tai buvo didelė pamoka man. Aš tau pasakiau, dar visai nepažindama...

— Kad tu nemėgsti, tiesiog neapkenti mano korporacijos ir raudonos kepuraitės!

— Bet tu vistiek atsisėdai šalia!

— Tyčia, kad tau parodyčiau, jog nesu bailys.

— Tu buvai tada pasiutęs. Kaip juokeis. Ir man rytmetį buvo baisiai nemalonu, kam taip pasielgiau. Tada aš praleidau paskaitas ir atėjau į medicinos rūmus. Tyčia atėjau, kad tave sutikčiau ir atsiprašyčiau.

— Atsiprašyti? To tai nepamenu. Ne, tu niekada neatsiprašei, dar iki šiai dienai.

— Nes tu man neleidai. — Juokėsi balti dantys, per kaktą driko plaukai. — Vos tik mane pamatei, tuoj stvėrei už rankos ir nusivedei pietauti. Aš turėjau būti namuose, reikėjo vėliau išsimeluoti. Paskui mes vėl pietavome, buvome kine. Tu tąsyk nežinojai, kas aš. Vadinai mane kvaila humanitare. Pameni tą pasaką apie du brolius protingus ir trečią humanitarą. Ją man nuolat kartojai. Bet aš nepykau, supratau tavo juoką. Mama tada atspėjo mane. Turėjau pasisakyti. Ji kartą buvo atėjus į mūsų valgyklą, kad tave pamatytų. Žinai, motinoms viskas rūpi. Tu patikai jai. Sužinojo ir tėvas, ir jis susiraukė...

Aldona plazdėjo, kaip ugnis židiny. Jis prisiminė ir dar daugiau, kaip ją tyčia nuvedė iki savo korporacijos spalvų.

— Man buvo miela tada, nors tik dėl tavęs ten įstojau.

— Ji pasiremia rankom galvą užsisvajojus. Staiga vėl nušvinta ir juokiasi. — Pameni, kai tu buvai pirmą kartą pas mus...

O, jis labai gerai tai žino. Tai buvo įsiutimas. Ji turėjo pasidėti knygas, trumpam užbėgti į savo kambarį. Tada jis prie durų perskaitė vizitinę kortelę — pulkininkas! Jis studentas su pulkininko dukterim eis į kiną! Nutrenkė mintis, bet jis pakilo laiptais. Pagavo kažkokia pagieža pasityčioti! Ne, jis nesielgė visai chuliganiškai, bet buvo gana laisvas ir juokavo.

— Laimei, tėvo nebuvo namie, ir mama vaišino mus abu. Pameni, kepėm blynus virtuvėje. Tu mamai patikai savo paprastumu.

— O tai buvo tikras įžulumas, — galvoja jis, bet ji, jos motina, tik juokėsi iš jo išdaigų. — Puiki tavo motina, mes su ja susigyvenome, — kalba jis tyliai ir žiūri į ugnį.

— Ji ir dabar tavęs neužmiršo. Dažnai prisimena.

— Ar pyksta?

— Neee. Ji nemoka pykti.

— O tėvelis?

— Jis... Jis nepatiki žmonėm greitai. Tiria. Pamatė kai kartą ėjom į karininkų susimovę, į balių, tave pasiėmęs draugė.

— Taip, taip, jis tada mane nusivedė į bufetą pasikalbėti...

(Bus daugiau)

VASARIO 16 VILNIUJE

Tarp vienybės ir suskilimo

Nuo Vilniaus konferencijos iki Vasario 16

Vilniaus konferencija susirinko 1917 rugsėjo 18-22. Atstovų buvo 214. Teatro salė puošėsi vainikais ir tautinėm vėliavom. Dideliu entuziazmu praėjo keturių dienų posėdžiai. Pro nebaigiamus atstovų skundus vokiečių okupacinės valdžios žiaurumais, kurie vos teko nutraukti ir nukreipti į atskirą komisiją, visų dalyvių pasireiškė viena politinė mintis — siekti nepriklausomos Lietuvos. Ji buvo išreikšta rezoliucija, kurioje pasisakoma

už atstatymą nepriklausomos Lietuvos, demokratinės, su etnografiniu sienom, kurios pagrindus nutiės "Konstituanta", sušaukta Vilniuje.

Konferencija išrinko 20 asmenų tarybą, kuri dabar atsistojo toliau vadovauti vietoje ano 'pogrindinio" politinio būrelio prie Lietuvių Komiteto.

★

Konferencijos entuziazmui buvo pirmas smūgis, kai į konferencijos išrinktą tarybą nesirengė eiti žydai, lenkai, gudai, kuriem buvo paliktos šešios vietos. Buvo dar blogiau, kai tarp išrinktos tarybos narių tuojau kilo nepasitenkinimo dūmeliai dėl sudėties. Išrinko, tai išrinko, demokratiškai tai demokratiškai, bet tai nesumažina nepasitenkinimo, jei rezultatai nepatinka. Jie gi nepatiko soc. demokratam, nes

į tarybą buvo išrinkti 6 kunigai ir tik 2-3 socialdemokratai.

Padėtį gelbėdami, "vienybę" saugodami, du kunigai pasiskubino iš tarybos atsisakyti (Stankevičius ir Urbanavičius), kad užleistų vietas socialistam (J. Vileišiui ir St. Narutavičiui). Taip surastas kompromisas suklijavo tarybą.

Savo darbus taryba pradėjo 1917 rugsėjo 24, pasivadindama Lietuvos Taryba, vėliau Lietuvos Valstybės Taryba, išsirinkdama pirmininką A. Smetoną, vicepirmininkus St Kairį ir kun. Vl. Mironą, sekretorius J. Šaulį ir P. Klimą.

Nesusipratimų bus ir paskiau; nuomonės kirsis, iki sklimo. Bet jos nesiskirs taip toli kaip Petrapilyje. Savoj žemėj būdami ir konkrečius krašto vargus matydami, mokėjo lengviau surasti kompromisus negu tie, kurie buvo į svetimą kraštą atitrūkę ir narėdė svetimos revoliucijos bangose.

★

Didžiausias kliuvinys Lietuvos Tarybos keliui į nepriklausomybę buvo vokiečių okupacinė valdžia ir Vokietijos politika. Ar jai pasipriešinti ar mėginti ją apeiti nuolaidom —tai buvo klausimas, dėl kurio kovojo Tarybos nariai tarp savęs.

Vokiečiai jokiu būdu nebūtų sutikę ir Vilniaus konferencijos leisti, jei nebūtų įžiūrėję iš jos ir sau naudos. Jiem buvo svarbu turėti lietuvių pareiškimą, kad jie atsisako nuo Rusijos, ir nemažiau svarbu, kad tame pareiškime jie glaustųsi prie Vokietijos. Jau konferencijos rengėjus jie spyrė tokius norus pareikšti...

Paliekant nuošaliau dabar pirmą liudininką kan. P. Dogelį, tenka atverąti išvadas istoriko Z. Ivinskio, kuris iš tarybos protokolų taip ano meto lietuvių nuomones išreiškia (Židinys 1938, Nr. 5-6): Viršų laimėjo nuomonė: jei vokiečiai karą laimės, visi ek lietuvių vokiečių ryšiai, turės būti glaudūs, o jei jie netaptų nugalėtojai, tai santarvininkų bus reikalas, kad tie ryšiai būtų nutraukti. Lietuvių veikėjam buvo svarbu, kad Lietuvos reikalas atsidurtų pasaulinėje politikoje. Šitokiom intencijom konferencijoje buvo priimta rezolucija:

"Jeigu Vokietija (okupavusi valstybė) sutiktų dar prieš taikos konferencija proklamuoti Lietuvos valstybę ir pačioje konferencijoje paremti Lietuvos reikalus, tai Lietuvių Konferencija, turėdama omenyje, kad Lietuvos interesai normaliuose taikos sąlygose yra pasvirę ne tiek į rytus ir ne tiek į pietus, kiek į vakarus, pripažįsta galimu sueiti būsimai Lietuvos valstybei, nepakenkiant savarankiškam jos plėtojimuisi, į tam tikrus dar nustatytinus santykius su Vokietija."

★

Daugiau kaip ištisus metus Lietuvos Taryba kovojo su vokiečiais dėl klausimo, ar tas pažadas sueiti "į santykius" su Vokietija turi būti dar labiau sustiprintas, ar nuo jo visiškai atsikratyti. Neminint, kaip vokiečiai nepaisė tarybos, kaip su ja nesiskaitė, kaip davę pažadus jų nevykdė, čia įmanoma suminėti tik vienas vokiečių laimėjimas ir tarybos kapituliavimas prieš juos. Tai žinomoji 1917 gruodžio 11 formulė, kurią tarybos delegacijai, atvykusiai į Kauną, padiktavo Vokietijos užsienių reikalų ministerijos atstovas von Lerner. Jos antroji dalis pareiškia, kad:

"Lietuvos Taryba stoja už amžiną, tvirtą sąjungos ryšį su Vokietijos Valstybe, kurs turėtų būti įvykdytas ypač militarinės bei susisiekimo konvencijos ir muitų bei pinigų sistemos bendrumo pamatais."

Taryba buvo priblokšta. Kilo aštri kova. Bet jos dauguma pažiūrėjo, kad nedavus šio pažado Vokietija nesutiks skelbti Lietuvos nepriklausomybės, ir 16 jos narių padėjo savo parašus. Prieš ją balsavo St. Kairys, Narutavičius, Vileišis, ir susilaikė A. Stulginskis. Vokiečių pasiūlytoj formulėj nebuvo minimas steigiamasis seimas kaip vyriausas krašto šeimininkas, nebuvo minimas Vilnius — jie pribijojo, kad tokia formule vokiečiai lietuvius galės apgauti.

Tarybos nuolaida vokiečiam nieko nepadėjo. Jie pasiėmė pareiškimą, jį panaudojo Brastos derybose su bolševikais, bet Lietuvai nepriklausomybę duoti vis tiek dekė.

★

Vėl buvo Tarybose svarstoma, ginčijamasi, kaip suderinti aną gruodžio 11 formulę naujais pareiškimais ar nuo jos visai atsisakyti. Pavyko vienu momentu. Tai buvo 1918 sausio 8. Tada taryba 12 balsų prieš gruodžio 11 formulės pirmą dalį, perredaguotą St. Kairio; dar pridėjo Klimo papildymą, ir išėjo nutarimas kuriame pasisakoma už Lietuvos atsirišimą nuo kitų kraštų, už neptiklausomybę, už Lietuvos santykius, kuriuos nustatys steigiamasis seimas, už sostinę Vilnių. Ir šita formulė turėjo būti deklaruota.

Be ne taip lengva buvo pašalinti nuomonių skirtumus. Jie

vedė į Tarybos skilimą.

Sausio 26 prieš tarybą stojo dvi rezoliucijos. Vienos autoriai tarybos prezidiumas, tik riau A. Smetona ir J. Šaulys bijojo, kad reikalo nepagadintų griežtumu; įrodinėjo, kad negalima anuliuoti gruodžio 11 nutarimo, nes tuo būsianti palaidota ir pati Taryba; kitos grupės vardu St. Kairys palaikė sausio 8 formulę, kuri buvo be jokių užuominų apie ryšius su Vokietija.. Buvo dramatiškas momentas, kada Smetonos - Šaulio rezoliucija surinko 12 balsų — daugumą, prieš ją pasisakė 5 (Biržiška, Kairys, Narutavičius, Stulginskis, Vileišis), susilaikė 3 (Staugaitis, Smilgevičius, Vailokaitis). Tada Taryba perskilo — iš jos pasitraukė Kairys, Narutavičius, Vileišis, paskui dar ir M. Biržiška.

(Bus daugiau)

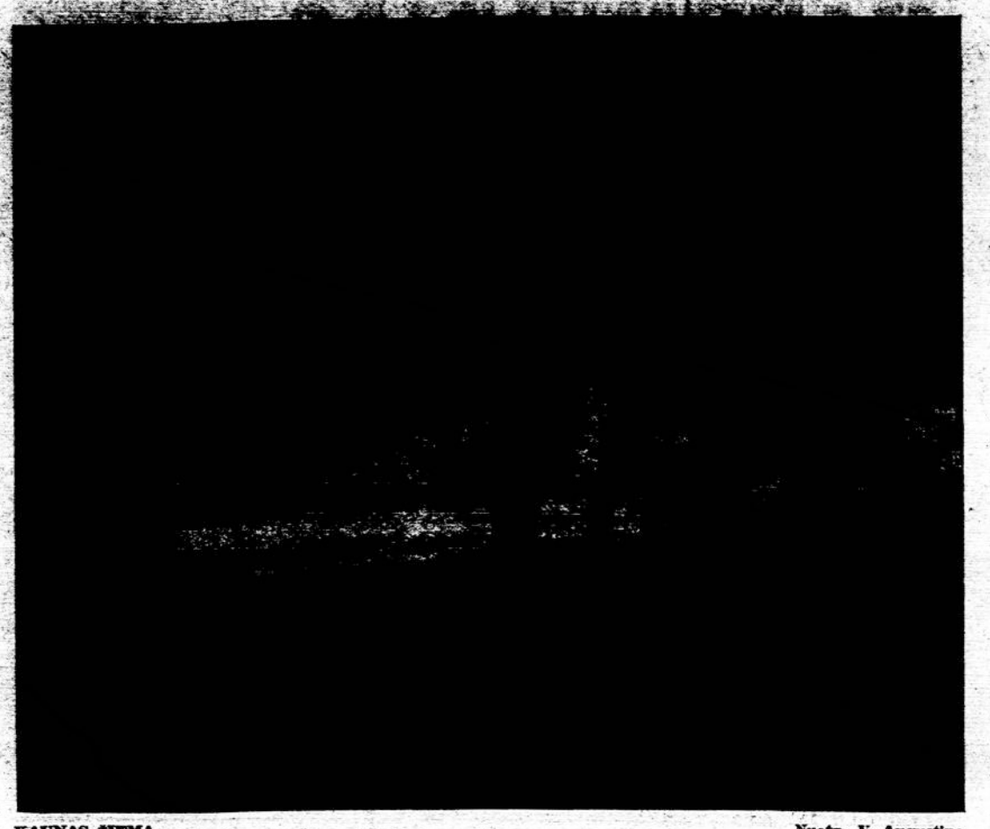

KAUNAS ŽIEMĄ Nuotr. V. Augustino

LIETUVIAI TELKIASI PRIE NIAGAROS KRIOKLIO

Kanada nepasižymėjo gausiomis lietuvių kolonijomis ligi pat paskutiniosios tremtinių imigracijos. Pirmieji atvykusieji buvo išbarstyti po visą plačiąją Kanadą. Vieni kirto miškus, kiti auksą kasė, kol pasibaigė valdžios nustatyta darbo sutartis. Taip pamažu barzdoti vyrai pradėjo slinkti iš girių ir kasyklų į miestus, vėl atkuto "civilizuotis", pradėjo būriuotis ir kurti naujas lietuviškas kolonijas.

Daugiausia lietuvių suviliojo didmiesčiai, kur apstu pramonės bei gyvenimo sąlygos visais atžvilgiais parankesnės. Taip smarikai sulietuvėjo Torontas, Montrealis, Hamiltonas, Winipegas ir kiti mažesni miestukai. **Gražus būrys lietuvių patraukė į gražiausią Kanados vietą — Niagaros pusiasalį, kur to paties vardo kriokly traukia iš viso pasaulio žmones pamatyti vienintelio pasaulyje reginio.**

Vieta graži tai graži, bet ir gamtos grožiu žmogus negali gyventi. Čia nėra didelių miestų nei stambių pramonės centrų, todėl ir lietuvių čia nėra per tirštai.

Iš senosios atelvijos tegyvenono tik vienas kitas, o naujieji pasidalino į 4 pusiasalio miestus: Niagara Falls, Port Colborne ,Welland ir St. Catharines. Mažiausia lietuvių tegyvena pirmuose dviejuose, apie 60 galvų kiekvienoje. Anksčiau Niagara Falls ėjo elektros jėgainės statyba, sutraukusi daug darbininkų. Darbui pasibaigus, negausus lietuvių būrelis dar galės sumažėti. Trečioj eilėj seka Wellandas, kuriame lietuvių yra apie 200, pastoviau įsikibusių į vietinę pramonę. Laimigiausia ir didžiausia kolonija yra St. Catharines, tai pusiasalio "chicaga", priglaudusi per 300 lietuvių, kurių daugelis yra jau savų namų šeimininkai ir pastoviau dolerį kala didžiuliame Amerikos kompanijų fabrike.

Kai lietuvių skaičium ši vieta negali didžiuotis, bet netenka rausti dėl savo darnaus susiklausimo bei kultūrinio gyvenimo.

Jungtinėm pusiasalio jėgom turi savo chorą, Aleksandro Paulionio vedamą susidedantį iš 40 asmenų ir gražiai susidainavusį. Jeronimas Bieliūnas suorganizavo tautinių šokių grupę iš 7 porų, o dramos ratelis, sukurtas ir lankomas Povilo Tamulėno ir Br. Simonaičio, per Kalėdas su mažaisiais pastatė "Karalaitę Teisutę" Wellande ir "gastroliavo" St. Catharines. Dabar ruošiasi pasirodyti visuomenei su Čiurlionienės "Kuprotu oželiu".

Neatsilieka nei švietimo srityje.

Trijose kolonijose veikia šeštadieninės mokyklėlės, kurias lanko per 40 mokinių. Švietimo reikalus neša ant savo pečių mokyt. J. Navasaitienė ir T. Barnabas Mikalauskas, OFM, visų minėtų kolonijų klebonas. Vaikučiai mielai mokyklas lanko, tik kiek sunkiau į jas ateiti. Paprastai juos surenka ir vėl grąžina savo mašina T. B. Mikalauskas. Verta čia paminėti, kad T. Mikalauskas yra šios apylinkės ne tik dvasios vadas, bet toji ašis, apie kurią sukasi visoks lietuviškas gyvenimas. Jis čia atsikėlęs iš Pittsburgho, kur redagavo ten ėjusias "Lietuvių žinias", įdėjo visą savo sielą, kad lietuviškas gyvenimas eitų kultūringa ir gražia kryptim.

Ateinančią vasarą rengiasi ruošti didžiulę lietuvių šventę, pasitelkiant iš užsienio — Amerikos meninių jėgų.

Šventė numatyta liepos 2 ir 3 d., vidury tarp Kanados ir Amerikos tautinių švenčių, kad daugiau galėtų suplaukti lietuviškos visuomenės net iš tolimų kampų. Vieta visų mėgiama, nes yra proga ne tik susitikti su lietuviais, bet pasigrožėti ir Niagaros kriokliu.

Pats didžiausias troškimas ne tik catarinečių, bet visų Niagaros pusiasalio lietuvių, yra įsigyti savo atskirą bažnyčią ir salę, kur galėtų pastoviai susikoncentruoti ir dvasiniai ir kultūriniai lietuvių reikalai. Tam tikslui yra daromi atitinkami žygiai ir yra vilčių, kad viskas pasistūmės palankia kryptim.

K—tis

MOKYTOJUI VINCUI KAIRAIČIUI MIRUS

Lyg lapai, piktų vėjų išblaškyti, nukritome vieni arčiau, kiti toliau nuo gimtosios savo tėvų žemės. Sustojome įvairiuose kraštuose ir įvairiuose kontinentuose, ištiesėme pilgrimines savo palapines, tačiau nei širdys mūsų nenurimo, nei galvos svetur nepasilsėjo. Liūdnas ir neramus žvilgsnis vis tebėra nukreiptas į tą pusę, iš kurios atkeliavome. Vienintelis noras, vienintelis troškimas — namo. O tačiau laikas — valandos ir amžinybe virstančios dienos— bėga. Bėga ir nevienam amžinai užmerkia žvilgsnį, pasiilgusį namų...

Ir jis, mokytojas Vincas Kairaitis, iš tolimos Australijos penkeris metus ilgėjosis namų, užmerkė akis, neišvydęs žaliuojančių gimtosios žemės laukų. O ten jis mažas bėginėjo, ten jis svajojo, kovojo ir dirbo. Dirbo, kad tik namie, gimtajame krašte, būtų geriau, mieliau ir šviesiau. Nuo pat pirmųjų Nepriklausomybės dienų kiek daug išleido jis iš mokyklos suolo naujų atžalėlių, pasiryžusių dirbti savo Tėvynei. Įdiegta mažose širdyse meilė gimtajam kraštui ir šviesos troškimas teberusena šimtų širdyse pavergtoje žemėje. Ji, toji šventa meilės ugnis, neužges ir kada nors vulkano galia išsiverš prieš bedvasę tamsą, užslinkusią žydriąjį Lietuvos dangų.

Jis, a.a. mok. Vincas Kairaitis, ir būdamas tremtinio kely, atidavė savo jaunesniesiems broliams visa, ką galėjo ir kiek galėjo. 1946 m. pradžioje jis aktyviai dalyvauja organizuojant lietuvių gimnaziją Fischbecke, o po kelių mėnesių drauge su ja keliasi į Spakenbergą. Nuo 1946-47 m.m. ligi emigracijos į Australiją (išvyko 1949 m. pradžioje su žmona, dukrele ir dviem sūnumis) jis tų gimnazijų —Tumo - Vaižganto — inspektorius. Jei šią gimnaziją, kurią turėjau progos labai gerai pažinti, drįstu vertinti gana teigiamai, tai turiu pripažinti, kad prie jos aukšto lygio daug prisidėta ir a.a. mok. V. Kairaičio.

Velionis, būdamas tolimoje Australijoje, sunkiose klimatinėse ir darbo sąlygose, matydamas kaikuriuos, net rinktinius, savo tautiečius įžūliai virstant svetimais, sielojosi ir kentėjo. Kentėjo galbūt daugiausiai todėl,kad bėgąs laikas mažino viltis dar vėl kada nors atiduoti savo širdį ir sielą tiems, kurie savo tėvų žemėje yra belaisviai. Troško, kad mūsų Tėvynėje būtų daugiau šviesos, kurios jis pats, niekad nepavargdamas ir niekad nesijausdamas persenas nuolat siekė: baigęs mok. seminariją, stodamas į universitetą, lankydamas įvairius mokytojų kursus ir pagaliau bene 1942 m. baigdamas Vilniaus Pedagoginį Institutą.

Deja, sugrįžimo aušros jo akys, paskutinį kartą užsimerkusios 1954 m. lapkričio 22 d., jau niekad nebeišvys, ir tik iš tolimų tolimų Karakatos kapinių jo širdis ir siela amžinai ilgėsis gimtosios žemės.

Vacys Kavaliauskas

Šunes parašiutininkai gelbsti žmones

Aliaskoje žiema ilga ir sunki. Kai pradeda siausti didelės pūgos, tai nevienam baimės įvaro. Tačiau tuo pačiu metu nuolat skraido Amerikos karo lėktuvai. Lakūnai pratinasi prie sunkių ašigalio sąlygų. Jie turi išgyventi visą savaitę tarp sniego ir ledų su visai mažu maistu. Tuo norima pašalinti šaičio baimė. Pastebėta, kad ašigalio srityse greičiau sukalama, nei mirštama badu. Todėl ir naikintuvo lakūnas turi miego maišą ir sniego peilį, su kuriuo pasistato ledo trobelę. Be to, kiekvienas turi nedidelę dviejų svarų dėžutę, kuri pritaisyta prie kombinzono. Jei atsitinka nelaimė, jis iššokęs, iš dėžutės išsiima radijo siųstuvą ir juo šaukiasi pagalbos. Nors aparatas mažytis, tačiau pasiekiama 200 mylių nuotolis. Gelbėjimo lėktuvai tuoj gali nustatyti kryptį, iš kur ateina pagalbos šauksmas, ir nelaimėn pakliuvusį lengva surasti.

Lakūnams apmokyti yra įsteigta speciali ašigalio mokykla. Be sunkių darbų aerodromuose jie visi skraido, pratinasi prie įvairiausių sąlygų. Kiekvienas atlieka skridimus naikintojais, vėliau bombonešiais, kur yra daug geresnės sąlygos. Bombonešio įgula jau turi palapines, maistą ir specialius įrankius: šautuvus, kirvius, meškeres, krosnį, miltelius prieš visokius insektus ir t.t. Patys kur nelaiku nutūpę jie gali išgyventi apie porą mėnesių.

Visoje Aliaskoje veikia keliolika gelbėjimų eskadrų. Vidutiniškai kas savaitę keletą kartų jiems reikia suteikti pagalbą. Dažniausiai reikia gelbėti civilius žmones. Kur nors pasiklysta medžiotojas, lokys ką nors sužeidžia. Visus patarnavimus karo aviacija atlieka nemokamai. Taip iš mirties nasrų jau yra išgelbėti keli tūkstančiai.

Jei kur negali greitai prieiti, tenka iš lėktuvų su parašiutais nuleisti 12 šunų ir ilgas roges.

Kartu su šunimis vėliau iššoka ir jų prižiūrėtojas, puskarininkis, dažnai eskimas, apsivilkęs specialiu drabužiu, kad nepasikabintų medžių šakose. Jis turi nuimti parašiutus šunims, įkinkyti juos į roges, surasti pagalbos besišaukiantį ir jį nugabenti į saugią vietą.

Šunes "lakūnai" yra specialiai auginami, prižiūrim ir gerai šeriami; jiems duoda arklienos, džiovintos žuvies ir kukuruzų pyragaičių. Išmokomi traukti roges; o kai jiem sueina pusantrų metų, jau mėtomi iš lėktuvų su parašiutais. Bet ir čia — yra socialinė globa, šunims neleidžiama "persidirbti." Keliolika kartų iššokęs iš lėktuvo, jau laikomas atsitarnavęs ir atleidžiamas į pensiją. Toje pačioje šunų mokykloje jis paliekamas "instruktoriumi" nukariti.

Paskutiniu laiku, pagyvėjus lėktuvų judėjimui žiaurėj, ši ašigalio mokykla įgauna didesnės reikšmės. T.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA
WESX—1230 kilocycles — Marblehead-Salem, Mass.
Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. **Jeigu norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIŽIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass.** Skyriai: **Lithuanian Furniture Co.** — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: **NOrwood 7-1449; SOuth Boston 8-4618** ar **8-1940; KIrkland 7-8533.**

LAISVĖS VARPAS
NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles **Boston 15, Mass.**
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave., **Brockton 4, Mass.**
Tel. Brockton 8-1159-R.

Klausykite
LIETUVOS ATSIMINIMŲ

Lietuvis už 50 centų

TITAS NARBUTAS

— Klausyk, brol, ar jau įsirašei į Lietuvių Bendruomenės narius? — klausiu savo vieną draugą.

— Neįsirašiau ir neįsirašysiu.

— O kas gi? Ar jau lietuvybės išsižadei?

— Lietuvybės neišsižadu. Bet man nepatinka, kad reikia mokėti įsirašymo mokestį. Jei jau už pinigus aš tegaliu balsuoti, tai man nereik. Juk visi Lietuviai turėtų turėti tą teisę balsuoti, o kam dar čia ta narystė. Argi Lietuvoje tie, kurie ėjo balsuoti, turėjo mokėti kokį nario mokestį? Taigi ir čia: jei Lietuvių Bendruomenė, tai, atseit, visi lietuviai, o ne tik tie, kurie mokestį moka. Štai kur priežastis.

— Man atrodo, kad ta tavo priežastis tai per plonas šiaudas, už kurio griebies. Juk ir valstybės piliečiai turi būti ištikimi valstybei. Argi nežinai, kad tie, kurie atsisako mokėti valstybei mokesčius, yra baudžiami ir net balsavimo teisę gali prarasti. Tai kaip gi tu nori turėti visas Lietuvių Bendruomenės narių teises, jei nenori priimti nė mažiausios pareigos. Tai vienas ir pagrindinis tau atsakymo punktas. Antras punktas —tas mokestis toks mažas (nors 50 centų), jog net gėda apie tai ir kalbėti. Argi nežinom, kad laikinoji Lietuvių Bendruomenės Valdyba turi paruošti rinkimams įvairias korteles, įvairius sąrašus, išsiuntinėti balsavimo medžiagą tūkstančiam lietuvių. Gal matei išsiuntinėtą knygelę apie Bendruomenę, o kitą apie rinkimų tvarką? Tavo 50 centų pagelbėtų tik rinkimus pravesti. Juk sekmadienį nusiperki laikraštį už 25 centus, pažiūri jį kelias minutes ir numeti. Dabar gi lietuvybės reikalams, sakai, nenori mokėti 50 centų, tai jau, brol, neatrodo, kad tiksliai galvoji. Gal būt turi dar kokią kitą priežastį, kodėl nenori priklausyti prie Lietuvių Bendruomenės.

— O kas? Tai tu pasakyk, kad toks mandras.

— Atvirai kalbant, tai arba esi neįsigilinęs į Lietuvių Bendruomenės reikalą, arba tau nepatinka, kad kiti, o ne tu, ją organizuoji. Abi priežastys būtų nedovanotinos. Arba jau...

— O kas gi jau?

— Daraisi drungnas bendriems lietuviškiems reikalams ir tik norėdamas išsisukinėti ieškai įvairių priežasčių neva pasiteisinti. Bet tie neva pasiteisinimai yra tik burbuliukai. Jei esi lietuvis, tai turi lietuviškai ir elgtis; būk vieningas su visais geros valios lietuviais. Nesvarbu, kad ne tu organizuoji ir kad ne tu esi renkamas į Bendruomenės Tarybą. Ar gi net tiek neįsijauti, kad yra ir gerų ir išsilavinusių lietuvių ir be tavęs. O tu, kaip lietuvis, atlik savo pareigą —eik, balsuok ir išrink tikrai gerus lietuvius į Bendruomenės Tarybą. Nebūk toks, kad jeigu tu nepirmininkas, tai tu ten ir neisi. Visi bendrai parodykim, kad buvom susirūpinę lietuvybės ir lietuviškos kultūros išlaikymo reikalais. Šie metai JAV lietuviams bus istoriniai, nes bus užregistruotas skaičius lietuvių, kurie tikrai vieningai nori rūpintis lietuvybės reikalais. Tiesa, kiekvienas yra laisvas priklausyti prie Lietuvių Bendruomenės, ar ne. Bet turėtume jausti pareigą ir parodyti susipratimą.

— Tai tu manai, kad aš nebalsavęs Lietuvių Bendruomenės rinkimuose ir neužmokėjęs nario mokesčio jau nebūsiu Lietuviu.

— Lietuviu tai tu būsi. Savo kraujo nepakeisi. Bet kokiu lietuviu? Juk kiekvienoje tautoje yra susipratusių ir nesusipratusių ir net išdavikų. Ir kitų tautų žmonės gerbia tik tuos, kurie yra susipratę savoj tautoj. Bespalviai. nesirūpiną savo tautos ir savos bendruomenės reikalais, svetimtaučiam yra naudingi, bet tokie negerbiami. Juk ir įvairių tautybių šio krašto gyventojai ir didieji žmonės gerbia ir giria lietuvišką kultūrą ir gražius lietuvių papročius. O Lietuvių Bendruomenė kaip tik ir stengsis palaikyti ir ugdyti lietuvišką kultūrą. Taigi būdamas lietuvis argi gali nepritarti lietuviškiems reikalams.

Bendruomenės atstovų suvažiavime New Yorke

Vasario 5 d. Brooklyne, Apreiškimo parapijos salėje įvyko L. B. New Yorko apylinkių atstovų suvažiavimas. Suvažiavimui pirmininkavo adv. A. Senikas, sekretoriavo K. Vasiliauskas.

Apie apygardos valdybos darbus platų pranešimą padarė pirmininkas adv. J. Šlepetys, vaizdžiai apibudinęs LB organizavimo darbus 1952 m. ir vėlau ligi šio Apygardos suvažiavimo. New Yorko apygardoje yra suorganizuotų apylinkių ir seniūnijų 15. Šiuo metu pastebimai reiškiasi artėjančiais Tarybos rinkimais gyvesnis susidomėjimas, todėl ir organizaciniame darbe tas teigiamai atsispindi: steigiama naujos apylinkės, renkamos rinkimams pravesti komisijos, sudarinėjami rinkikų sąrašai, įsigyjamos balsavimui reikalingos knygelės ir t.t.

Apygardos finansinę padėtį nušvietė ižd. J. Makauskis. Buvo patiekta ir piniginė apyskaita, kurią suvažiavimas patvirtino.

Apie švietimo - kultūros reikalus vaizdų pranešimą padarė apyg. kultūros tarybos pirm. Dimas.

Loko pirmininkas prel. J. Balkūnas papasakojo apie Tarybos rinkimų tvarką ir kita. Suvažiavusius atstovus skatino rinkimus vietose taip sutvarkyti, kad balsuotojų skaičius būtų kuo didžiausias.

Į naują apygardos valdybą išrinkti: J. K. Krušinskas, adv. J. Šlepetys, J. Ginkus, dr. B. Radzivanas, V. Alksninis, J. P. Montvila ir K. Vasiliauskas. Į kontrolės komisiją: adv. A. Senekas, adv. A. Sodaitis ir K. Bielinis. Rs

BAYONNE, N. J.

Vasario 20 d., 3 val. p.p., parapijos salėje, 15 East 23rd St., bus Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Kalbų bus mažai. Prisiminsime Nepriklausomą Lietuvą, persikeldami į jos gražius laukus, sodybas ir išaugusius miestus, žiūrėdami brolių Motuzų spalvotų filmų. Atskirai įrekorduoti 1938 metais Amerikos lietuvių dovanoto Laisvės Varpo garsai prie Vytauto Didžiojo muzėjaus, lydint Lietuvos himnui, suskambės šiame įdomiame paminėjime trejų minučių susikaupime. Bayonnės ir New Jersey apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

NORWOOD, MASS.

Vasario 16 minėjimas

Vietinis ALRK Federacijos 10 skyrius ruošia Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą vasario 13, sekmadienį, 3:30 val. p.p. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, St. James Ave. Atsilankys daug svečių, kurių tarpe ir pagrindinis šio minėjimo kalbėtojas prof. A. Vasiliauskas ir So. Bostono. Bus taip pat įdomi meno programa.

Norwoodo ir apylinkės lietuvių yra šventa pareiga atsilankyti, nes kiekvieno gero piliečio garbė reikalauja būti ištikimam šiam kraštui ir neužmiršti savo tautos reikalų. Visi lietuviai turime prisidėti prie Lietuvos laisvinimo rūpesčių. Tad visi į minėjimą!

Vyksime melstis už Lietuvą

Vasario 22 šv. Kryžiaus katedroje Bostone bus maldos diena už Lietuvą. Iškilmingos mišios, celebruojamos arkiv. R. Cushingo, bus 10 val. ryte. Iš Norwoodo vykstama specialiais autobusais ir, norintieji vykti kartu, prašomi iš anksto užsisakyt vietas. Tą pat dieną, 1 val. p.p. šv. Petro parapijos patalpose įvyks katalikų seimelis. Būtų gražu ir gera, kad kuo didesnis skaičius dalyvautų pamaldose ir seimelyje. Autobusams vietą galima užsisakyti klebonijoje ir pas Federacijos skyriaus valdybos narius.

Žvalgas

AMERIKOS darbo Federacijos ir CIO atstovai Miami Beach pasitarime. Viduryje: AFL pirm. G. Meany ir CIO pirm. W. P. Reuter.

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS CHORO VAKARAS

Jau nuo seno Angelų Karalienės parapijos choras kasmet rengia vakarą. Šiemet toks vakaras įvyko vasario 5 šv. Antano par. salėje Greenpointe. Vieta labai patogi. Salė talpina apie 800 žmonių, milžiniška scena, kur gali būti vaidinami didieji teatro veikalai; puikios grindys šokiams, baras ir graži užkandinė. Gaila, kad salę niekam nenuomoja tik užleido pasinaudoti "Darbininko" ir Angelų Karalienės par. choro vakarams.

Choro vakaro programa susidėjo iš trijų dalių. Pradžioje choristai suvaidino A. Gustaičio vieno veiksmo komediją "Šilkinius paančius'-, o paskui sudainavo naujai paruoštas dainas: J. Strolios Parvėski Viešpatie (solo dalį L. Ralys), J. Štarkos Nudavė dukrelę, J. Bendoriaus Eisim broleliai. J. Švedo Per Girią, D. Andriulio Senas diedas, Br. Jonušo Eisiu girion bei Kampelis mano mielas. Choras, vedamas Mykolo Liuberskio, pasirodė drausmingai, gerai pasiruošęs ir susidainavęs, galįs visur be jokios baimės pasirodyti. Bemaž visas dainas turėjo kartoti ir dar publika neleido chorui lipti nuo scenos, kol dar padainavo keletą dainų, neįtrauktų į programą. Priedui padainavo: St. Šimkaus Skamba, skamba kankliai, Čižausko-Žemaitaičio Vilniaus kalneliai solo dalį dainavo L. Ralys), St. Šimkaus Bijūnėli žalias.

Atskiras minėtinas L. Ralys, dainavęs solo choro dainų dalis. Jo balsas stiprus, bosobaritono ir gerai apvaldytas puikiai skambėjo didžiulėje salėje.

Komediją vaidino patys choristai. Jiem pasiruošti talkino aktorius V. Žukauskas. Vaidino P. Kizis. A. Kizienė, A. Pranis, J. Poderis, A. Poderienė ir A. Sakaitis. Vaidintojai, išskyrius P. Kizį, kuris savo vaidmenį atliko be priekaištų ir visai komedijai davė gyvumo, neišsimušė iš įprasto mėgėjų lygio.

Chorui akompanavo Al. Mrozinskas, kuris publikai jau gerai pažįstamas ir visada šiltai sutinkamas.

Trečioji vakaro dalis įsuko visus į veiksmą. Tai linksmi šokiai ir gardūs užkandžiai, davę progos visiems jaukiai praleisti vakarą.

Kai šiandien visus pradeda imti snaudulys ir kažkoks su-

(nukelta į 8 psl.)

Amžinieji įžadai Kennebunk Porte

Vasario 5 d. Pranciškonų vienuolyne Kennebunk Porte, Maine, įvyko graži iškilmė — br. Didako Pauliukaičio amžinieji įžadai. Ji sutapo su pabaiga metinių rekolekcijų, į kurias iš įvairių vietų susirinko didžioji dalis šv. Kazimiero provincijos narių.

Įžadų apeigos prasidėjo iškilmingomis mišiomis. Jas laikė rekolekcijų vedėjas Tėv. J. Liauba, Brooklyno vienuolyno viršininkas. Mišių metu tarp įspūdingų maldų bei giedojimų minėtas vienuolis pasižadėjo iki mirties tarnauti Dievui Pranciškonų Ordine.

Br. Didakas Pauliukaitis yra gimęs Kanadoje, Montrealio mieste 1923 m. Ten augo ir išėjo mokslą. Pradėjus kurtis lietuviams pranciškonams Amerikoje, jis vienas iš pirmųjų atvyko pas juos, pasiryžęs tapti vienuoliu. Šešerių metų laikotarpyje br. Didakas sėkmingai perėjo visus pasirengimus bei bandymus, kurie veda prie amžinųjų įžadų.

Prieš trejus metus, ką tik grįžęs iš noviciato, atlikto Kanados pranciškonų provincijoje, buvo paskirtas prie spaustuvės darbo Brooklyne, kur tebėra iki šiandien. Jis atspaudžia visus stambesniuosius pranciškonų spaustuvės leidinius, tuo žymiai prisidėdamas prie Dievo garbės ir lietuvybės skleidimo knygomis ir žurnalais. Šiame gražiame darbe tegul jam visuomet duoda jėgų Visagalis!

L. A.

BROCKTON, MASS.

Brocktono Katalikų Federacija nuoširdžiai kviečia visus į vieningą Vasario 16 minėjimą, kuris bus vasario 16-20 d.d.

Vasario 16 d. 88 val. vak. visi Brocktono ir apylinkių lietuviai kviečiami klausyti Brocktono radijo stoties WBET. Tą valandą Brocktono Katalikų Federacijos pirmininkas Leonardas Kumpa atidarys Vasario 16 d. minėjimo iškilmes. Į lietuviškai kalbančią visuomenę žodį tars katalikų tremtinių ir šv. Vardo dr-jos pirmininkas Vincas Grybauskas, o angliškai kalbės Brocktono miesto valdybos narys Ipolitas Moncevičius. Jų kalbos bus palydėtos dainininko Adomo Barausko dainomis ir lietuviška plokštelių muzika.

Vasario 20, sekmadienį, 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje bus šv. Mišios už Lietuvą. Šventei pritaikintą pamokslą sakys prel. Pr. Strakauskas, parapijos klebonas.

Po pietų 2 val. bus Šventoji Valanda. Visi kviečiami pasimelsti už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir šiuo metu kenčiančius lietuvius. Tuoj po pamaldų prel. K. Urbonavičiaus vardo salėje (po bažnyčia) įvyks iškilmingas Nepriklausomybės minėjimo aktas. Be lietuvių įvairių organizacijų atstovų, dalyvaus Brocktono miesto majoras Gerald Lucey, miesto valdybos narys Ipolitas Moncevičius ir kt. Minėjimo metu kalbės prel. Pr. Strakauskas ir Antanas Knelžys iš Norwood, Mass.

Po to seks graži ir įvairi meninė dalis, kurią atliks įvairių organizacijų meninės grupės ir šv. Kazimiero parapijos mokiniai.

Minėjimo metu bus renkamos aukos, kurios bus persiųstos kovojantiems dėl Lietuvos nepriklausomybės organams.

K. Federacijos V-bai pavedus,
inž. J. Stašaitis —
ALRK Federacijos Brocktono sk. vicepirmininkas

IŠ VISUR

● **Apdegė lietuvių bažnyčia.** Sheanadoah, Pa., vasario 6 d. netoli šv. Jurgio lietuvių bažnyčios kilo gaisras, kuris palietė ir bažnyčią. Kadangi buvo šalta, tai trūko vandens, taip gaisras smarkiai plėtėsi. Tik žmonių pastangomis pavyko bažnyčią užgesyti. Nukentėjo tik viena jos dalis ir parapijos vaikų darželis.

● **Bronius Vešlota** vaidina GMB filme "The Last Time I saw Paris". Vienoje vietoje, tarptautiniame baliuje, jis ir prašneka lietuviškai, pasako vieną sakinį.

● **Jono Jablonskio** 25 metų mirties sukaktį surengė Chicagoje vasario 6 d. Kalbėjo prof. V. Biržiška, P. Gaučys, dr. P. Jonikas. Meninėje programoje dalyvavo solistas J. Vaznelis ir muz. A. Kučiūnas.

● **Juozas ir Vera Ambrozaičiai** Waterbury nusipirko ūkį ir persikėlė į Middlebury, Conn.

● **Waterbury** vasario 12. 7 v. šv. Juozapo parapijos salėje moksleiviai ateitininkai rengia blynų balių.

● **Baltimorėje** radijo valandėlė lietuviams vasario 13 sekmadienį turės dvi programas: pirmoji bus įprastu laiku 12:30 val. per stotį WBMD 750 k.c., antroji vienos valandos programa, skirta paminėti Vasario 16 ,bus nuo 2 iki 3 val. p.p. per stotį WWIN 1400 k.c.

Vyt. Mačernio 10 metų mirties sukakties minėjimą rengia Šatrijos korporacija Chicagoje.

Marija Simaniuškytė, operos solistė, dainuoja Vokietijos teatruose.

● **Dėmesio studentams!** Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba nori priminti visiems lietuviams studentams, jog jau artėja metas naujų sąjungos centro organų rinkimams. Laikantis s-gos statuto, rinkimuose dalyvauti tegali tik tie studentai, kurie laiku užsiregistruoja sąjungos sekretoriate ir užsimoka nario mokestį $1.00) arba nuo jo atleisti. Centro Valdyba užtat skelbia, jog paskutinė registracijos data šiemet yra **kovo 15 d.** Iki to meto taip pat turi būti užsimokėtas nario mokestis. Pavieniai nariai registruojasi tiesiog pas CV sekretorę Reginą Rauchaitę, 6637 So. Rockwell St., Chicago 29, Ill. ir užsimoka nario mokestį pas CV iždininką Arvydą Barzduką, 7509 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio. Skyriams priklausą nariai tai atlieka per skyrių valdybas. Skyrių Valdybos turi pasirūpinti laiku persiųsti žinias ir mokestį Centro Valdybai. Po š.m. kovo 15 d. užregistruoti nariai balsavimo teisės neturės.

Liet. Stud. Sąj. Centro Valdyba

PIRMĄ KARTĄ PO 14 METŲ

Šių metų **vasario 21 d.** G. Washingtono Gimimo Dienos išvakarėse, **Grand Paradise** salėse, 320 Grand Street, Brooklyn, N. Y., rengiamas

UŽGAVĖNIŲ BALIUS-MASKARADAS

Kaukių - kostiumų konkursas ir premijavimas • Gražiai dekoruota salė • Linksmos įvairenybės • Nenumatytos staigmenos • Turtingas valgių ir gėrimų bufetas. • Visų mėgiamas J. Thomas orkestras.

ĮŽANGA: (įskaitant užgavėnių pyragus)
Svečiams su maskaradiniais kostiumais $2.50
Lietuvių Studentų Sąjungos nariams $1.50
Svečiams be maskaradinių kostiumų $3.50

PASTABA: Kviečiame užsisakyti stalus ar paskiras vietas telefonu: UL 9-4039 ar GL 5-6262

Pradžia 8:30 val. vakaro.

"Šviesos" Sambūrio New Yorko Skyrius.

DĖMESIO

VASARIO mėnesį Amerikoje vyksta katalikiškos spaudos platinimo vajus. Vertėtų neatsilikti ir lietuviams katalikams, juo labiau, kad lietuviška spauda niekada tremtyje neturės perdaug skaitytojų.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS MŪSŲ SKAITYTOJUS TALKININKAUTI ŠIAME SVARBIAME DARBE.

Lietuviai pranciškonai ATPIGINA šia proga naujai užsitakantiems savo leidinius: užsisakantiems vasario mėnesį "Darbininką" kainuoja — $5.00, kultūros žurnalą "Aidus"—$5.00, "Varpelį"—$1.00.

Pasiūlykite savo pažįstamiems, kurie dar neskaito šios spaudos, paragindami juos pasinaudoti tuo papigėjimu. Pridėta atkarpėlė yra Jūsų patogumui.

Siunčiu $_____. Prašau siuntinėti:

[ ] "Darbininką"
[ ] "Aidus"
[ ] "Varpelį"

_____

_____

_____

Nauji vėjai...

(Atkelta iš 2 ps.)

Angeles apylinkėje. Ten motoristas patsai prisipila gazolino ir už tai sumoka 3-5 centus pigiau už galioną. Dabar tokių stočių visoje Amerikoje priskaitoma iki 1000. Tačiau kai kuriose valstybėse įstatymai draudžia įrengti tokias stotis, nes tai esą pavojinga gaisro atžvilgiu.

"Paties pasitarnavimo" gazolino stotims konkurenciją sudaro pačios didžiausios (superstation) stotys, kurios didelėje aikštėje įrengia nuo 15 iki 25 pompas. Tokios stotys, pvz., Kalifornijoje, kas mėnuo vidutiniai parduoda 60.000 galionų, keturis kartus daugiau už eilines gazolino stoteles. **Esama ir tokių milžiniškų gazolino stočių, kur mėnesio apyvarta siekia net 400.000 galionų.**

Tokiai apyvartai reikia ir didelių įrengimų. Normalių gazolino stočių tanke telpa nuo 1000 iki 6000 galionų, gi milžiniškųjų stočių tankuose nuo 20.000 iki 30.000 galionų. Milžiniškosios stoties įrengimas atsieina nuo 45.000 iki 100.000 dolerių. Padalinus šitas išlaidas kiekvienai pompai išeina nuo 2000 ir 2500 dol., tuo tarpu kai normalių stočių pompos atsieina nuo 5000 iki 7000 dolerių. Milžiniškos stotys apsimoka laikyti tik ten, kur pravažiuoja didelis skaičius sunkvežimių. Pvz. tarp Los Angeles ir San Francisco kasdien pravažiuoja 2000 didelių sunkvežimių, o medvilnės ir vaisių bei daržovių nuėmimo metu net 4000. Kainos tokiose stotyse kai kur net 4 ar 5 centais mažesnės.

Jei kiekvienas automobilis vidutiniai suvartoja 640 galonų, tai per metus sutaupoma iki 30 dol. Atrodo, kad tai ne kažin kokia suma, bet, jei kiekvieną kartą, perkant 10 galionų, palieka pirkėjui 40-50 centų, tai jau yra pakankama priemonė patraukti vartotoją.

Kiti kraštai gali tik stebėtis, kaip stengiamasi Amerikoje pagreitinti ir atpiginti patarnavimą vartotojui.

Want to Fight Communism?

Here's how you can:

Millions of Americans like you have found a way—with "TRUTH DOLLARS."

"Truth Dollars" that reach behind the Iron Curtain with words of hope and courage to 70 million captive people.

"Truth Dollars" that expose Communist lies and brutality.

"Truth Dollars" that tell the Poles, Czechoslovakians, Hungarians and others the names of the Red informers in their own cities and towns.

"Truth Dollars" keep the truth turned on through Radio Free Europe broadcasts. Twenty-nine transmitters work day and night to fight the Communists in their own back yard. More are needed.

Want to fight Communism?

Then send "Truth Dollars" (as many as you can) to *Crusade for Freedom, c/o your local Postmaster.*

WICHITA, Kansas, šalčių metu taisomi sutrūkinėję elektros laidai.

Bendruomenės veikla Great Neck, L. I.

Išrinkta nauja valdyba

New Yorko pašonėj veikiantis veiklus A. L. Bendruomenės Great Necko skyrius sausio 16 d. Kasmočiaus svetainėje turėjo savo metinį narių susirinkimą aptarti praeities ir tolimesnę veiklą.

Iš apyskaitinių valdybos veiklos ir kontrolės komisijos pranešimų paaiškėjo, kad. Gr. Necko skyrius yra tikrai daug nuveikęs organizacinėj ir kultūrinėj srity. Per praėjusius metus buvo surengęs tris gerai nusisekusius minėjimus — Vasario 16, balsiųjų birželio įvykių ir rugsėjo 8 dienos su tom progom pritaikintom turiningomis paskaitomis ir puikia menine programa. Skyrius buvo opus taip pat Lietuvos laisvinimo reikalams ir iš surinktų aukų Amerikos Lietuvių Tarybai yra pasiuntęs $245.42. Be to, skyriaus valdybos iniciatyva yra nuolat renkamos aukos Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje ir praeitais metais pasiuntė jos mokinių išlaikymui $317.00.

Senajai valdybai ir kontrolės komisijai atsistatydinus iš pareigų, buvo renkami nauji valdomieji ir kontrolės organai. Į valdybą išrinkti: pirm. A. Senikas (perrinktas), vicepirm. St. Šileika, vicepirm. ir kultūros vadovas M. Miklas-Miklasevičius, iždin. P. Povilaitis (perrinktas) ir sekretorius J. Telksnys. Kandidatais liko v V. Šaudzis ir J. Kašuba.

Į kontrolės komisiją išrinkti: V. Cipliauskas (perrinktas), I. Kazlauskas, H. Miklaševičius ir kandidatais — J. Šavinis ir A. Patamsis.

Ta pačia proga buvo renkami ir atstovai į ALB New Yorko apygardos metinį suvažiavimą vasario 5 d. Brooklyne. Atstovais išrinkti be privalančio vykti suvažiaviman valdybos pirmininko, šie: V. Šaudzis, H. Miklaševičius ir J. Kašuba.

Artėjantiems Amer. Liet. Bendruomenės centrinių organų rinkimams vietoje pravesti išrinkta tam reikalui rinkiminė komisija iš A. Senko, I. Kazlausko, P. Povilaičio, J. Kašubos ir V. Šaudzio.

Kelias valandas užtrukęs susirinkimas praėjo labai tvarkingai ir darbingoj nuotaikoj pirmininkaujant Kęstučiui Miklui. Susirinkimui sekretoriavo O. Kašubienė.

Ruošiamasi Vasario 16 minėjimui

Amerikos Liet. Bendruomenės vietos skyriaus valdybos nutarimu šiais metais Vasario 16 d. minėjimas yra rengiamas vasario 17 Kasmočiaus svetainėje. Oficialioj dalyj bus paskaita. Meninė minėjimo dalis numatoma labai įvairi ir įdomi. Vietos scenos meno mėgėjų būrelis, vad. Kęstučio K. Miklo-Miklaševičiaus, jau kuris laikas intensyviai ruošiasi šiam minėjimui ir ta proga žada pastatyti charakteringą vaidinimą iš dabar kenčiančios Lietuvos kolchozų gyvenimo. Muzikinę programos dalį šiam minėjimui paruošti apsiėmė Mykolas Cibas, o dalykėlius su jaunimu — S. Jakienė.

Užgavėnių vakaras

Tampresniems ryšiams tarp išeivių lietuvių palaikyti, vasario 22 d. Kasmočiaus svetainėj vietos ALB skyriaus moterų narių iniciatyva yra ruošiamas šeimyninis Užgavėnių blynų vakaras — subuvimas. Visi vietos lietuviai ir svečiai iš kitų apylinkių yra kviečiami dalyvauti šiame linksmavakary, pabendrauti vieni su kitais, arčiau susipažinti ir jaukiai šeimyninėj dvasioj praleisti keletą valandų.

Išrinktas į apyg. kontrolės komisiją

Great Necko ALB skyriaus pirm. Antanas Senikas įvykusiame vasario 5 d. Brooklyne ALB N.Y. apyg. suvažiavime išrinktas 1955 m. į apygardos kontrolės komisiją.

Amerikiečių spaudoj

Karts nuo karto Great Necko amerikiečių spaudoje pasirodo žinutės ir straipsniai apie vietos lietuvių organizacijų veiklą ir pavienius pasižymėjusius lietuvius, ypatingai sporto srity. Nekartą, kaip pasižymėje futbolininkai amerikiečių komandose buvo minimi Romutis Miklas, Algis Urbonas ir Jonas Kašuba. Reikia tik džiaugtis, kad ši negausi kolonija gauna progą bent tuo būdu kelti Lietuvos ir lietuvių vardą amerikiečių mišrioj visuomenėj.

K.

— Rytiniame Berlyne žmogelis, bekasdamas daržą, rado indą su 480 auksinių dolerių. Juos nunešė milicijai. Pažadėjo jam 1000 rytinių markių radybų. Kai po ilgų susirašinėjimų gavo radybas, jų buvo tik 100 markių, o atskaičius mokesčius tik 75; tuo tarpu už batus reikia mokėti 130 markių.

ŽINIOS IŠ CLEVELAND, OHIO

Kai Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. paskelbė atstatanti nepriklausomą Lietuvos valstybę, lietuvių tautai sušvito naujo gyvenimo aušra. Su laisvės atgavimu pradėjo kilti Lietuvos ūkis, švietimas, kultūra. To niekas negali paneigti, net pats didžiausias mūsų tautos priešas. Mes tegalime tik gailėtis, kad pertrumpai tebuvome nepriklausomi: pažanga buvo tokia ryški, kad po kitų 20 metų savo tėvynės būtume nebepažinę.

Užgriuvęs raudonasis okupantas viską sugriovė. Bet mūsų tautai laisvės ir gerovės ilgesio atimti negalėjo. Todėl ir Vasario 16 d. pasiliko kaip tautos siekimų įsikūnijimo šventė. Pagerbkime ją savo dalyvavimu, prisimikime savo auka. Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą Alto skyrius šiemet rengia vasario 13 (ne 20) d. Abiejose bažnyčiose bus atlaikytos iškilmingos pamaldos, minėjimo aktas įvyks 6 val. vak. WHK radijo salėj (ten pat, kaip ir pereitais metais). Kalbės adv. V. Vaitiekūnas iš New Yorko, meninę programą atliks solistės J. Krištolaitytė - Daugėlienė ir A. Stempužienė bei pianistas A. Kuprevičius. Įėjimas 1 dol., studentams ir moksleiviams — 50 centų. Rinkliava bus vykdoma atsilankant į namus.

Čiurlionio ansamblio sukaktis

Jau penkiolika metų kaip veikia Čiurlionio ansamblis. Gimęs Lietuvos sostinėje Vilniuje, iškentęs tremtį Vokietijoje, likimo nublokštas į Ameriką, pastoviai čia įsikuria Clevelande. Bet visur tas pats: tautinės dainos, muzikos ir šokių skleidėjas bei reprezentantas. Tautinės dvasios guodėjas bei kėlėjas. Tėvynės meilės žadintojas, tautos laisvės šauklys.

Su Čiurlionio ansambliu visu savo gyvenimu ir siela yra sutapęs jo vadovas muz. Alfonsas Mikulskis. Jis šiam savo mylimajam vaikui atiduoda dvasią ir širdį. Skiria savo jėgas ir laiką. Čiurlionio ansamblis yra pats didysis jo tikslas ir rūpestis. Jau penkiolika metų, kaip Mikulskis jam dirba. Kitus dešimt metų jis atidavė kitiems chorams ir apskritai muzikinei veiklai. Tad šiemet jam sukanka jau dvidešimt penkeri metai, kai su lyra rankose eina Lietuvos keliu.

Abiejų jubiliatų dideli ir darbai, ir nuopelnai. Abu jie verti tinkamo mūsų dėmesio bei reikiamo pagerbimo. Todėl Clevelando lietuvių bendruomenė ėmėsi iniciatyvos abiejų jubilėjus prisiminti. Jos pastangomis susidarė specialus komitetas jubilėjų minėjimui surengti. Šis komitetas sausio 30 d. posėdy pasiskirstė keturiomis komisijomis ir išsirinko nuolatinį savo pirmininką — inž. P. J. Žiūrį. Iškilmės bus sutelktos į gegužės 15 d., kada Clevelande įvyks Čiurlionio ansamblio koncertas. Bet jos norima padaryti ne tik Clevelando lietuvių meno šventė, bet ir visos Amerikos lietuvių reikšmingu kultūriniu įvykiu. Juk ansamblis daugelio jau girdėtas ir matytas, juo džiaugiasi ir gėrisi visi lietuviai, jis turi daug draugų ir bičiulių, tad ir į jubilėjinį aktą, be abejo, plačiai bus atsiliepta.

Lietuvių radijo klubas ėmėsi sveikintinos iniciatyvos megzti santykius su kitų lietuvių kolonijų radijo valandėlėmis. Pirmieji atsiliepė New Yorko lietuviai vyčiai: jie atsiuntė "Lietuvišką žodį", skirtą lietuvių spaudos atgavimo sukakčiai paminėti. Šis žodis per mūsų radijo valandėlę buvo perduotas sausio 28 d. Jis be meninių pretenzijų. Tai tik gyvasis šauksmas grąžinti lietuvišką žodį į mūsų šeimas, mokyklas, draugijas, bažnyčias, ir kt. Šias vyčių pastangas reikia nuoširdžiai sveikinti.

Vilniaus laikų čiurlioniečiai sausio 16 d. buvo susirinkę pas Oną ir Alf. Mikulskius pagyventi anos dar tokios netolimos praeities nuotaikomis, kai Čiurlionio ansamblis prieš 15 metų pradėjo pirmuosius savo žingsnius. Atsilankė: Edv. Karnėnas, A. Kavaliūnas, J. Stempužis, J. P. Nasvytis, Vyt. Raulinaitis, broliai M. ir Vyt. Aukštuoliai, Vyt. Mazoliauskas, L. Sagys, Z. Pivariūnas (kartu su savo poniomis). Tiesa, jau nevisi jie aktyvūs, tebedainuoja jų gal tik kokia pusė), tačiau visus tebejungė tėvynės prisiminimų dvasia. Darniai skambėjo bendra daina, buvo pakelta taurė už lietuviškojo meno amžiną klestėjimą.

Socialinio bendruomenės skyriaus iniciatyva ir O. Jokubaitienės pastangomis nuo vasario 1 d. yra išrūpinta nuolatinė miesto pašalpa J. Cieškienei ir jos vaikams. Miestas apmokės jos buto, šildymo ir kt. išlaidas, taip pat duos nustatytą sumą pinigų maistui. O. Jokubaitienei už šio reikalo sutvarkymą bendruomenės apylinkės valdyba reiškia nuoširdžia padėką.

Pavogtą dr. Vaitėno automobilį policija rado sugadintą ir grąžino savininkui.

A. Kazlienė po sunkios operacijos sveiksta ir tikisi netrukus grįšianti namo.

St. Barzdukas

DISPLAY

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Šauk Glen Ellyn 3929

6 akrai gražaus vaizdo.
Namų maistas.
24 valandų slaugių priežiūra

Tik 36 min. nuo Chicagos
Patogumas ir pelnis
HAROLD ROOK, sav.

THE CASTLE
NURSING HOME
66 Lowell Ave., Glen Ellyn

IT'S NEW!!
THE HOUSE OF LEE
Popular Chinese Dishes also Cantonese Food and American Food.
Steak, Chicken and Sandwiches.
CHINESE AMERICAN RESTAURANT
7605 N. Paulina St.
RO 1-3204
for prompt, courteous
CARRY OUT SERVICE

IŠVYKSTANT ilgoms gastrolėms, esame priversti parduoti gerai įrengtą maisto krautuvę ir mėsinę su gausia klijentūra. Labai pageidautume lietuvio pirkėjo.

Kreiptis:
256 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

CALL LO 3-7291
TO PLACE,
CANCEL OR CHANGE
YOUR AD

DISPLAY

PRIIMAMI BERNIUKAI. Baige 8 skyrius, vidurinę mokyklą ar kolegiją. Sekti Kristų, ganyti sielas, pasišvęsti pačiam būk kunigu kapucinų pranciškonų ordine. Jei nori savo gyvenimą pašvęsti pamokslų sakymui, mokytojavimui, dirbti parapijoj, visuomeninėj veikloj, vietos ar užsienio misijose—būk kapucinu. Jei nori būti tik broliuku ir tarnauti Dievui paprastu rankų darbu, taip pat yra gera proga. Jokio ypatingo išsilavinimo nereikalaujama. Rašyk:
Very Rev. Fr. Provincial, O.F.M. Cap.
Mt. Carmel Church, Orange, N. J.

BOSTON FISH MARKET
1065 Castleton Ave.
Staten Island, New York
GI 2-2525
Oysters, Lobsters, Lobster tails, Shrimps and Filet
Complete Line Fresh Fish daily

U. S. IR N. Y. VALSTYBĖS TAKSAI UŽ 1954 GRĄŽINAMI
Mes paruošiam darbininkam ir valdininkam grąžinimo procedūrą pagal visus įstatymų reikalavimus.
Atliekame per kelias minutes ir pasiunčiame jum kopiją ir paruošta siųsti voką.
Mes taip pat prityrę imigracijos reikalais.
Kasdien atidaryta:
9:00 A. M. ligi 6:00 P. M.
Šeštadieniais:
9:00 A. M. ligi 4:00 P. M.
Nuo vasario 1 ligi balandžio 15.
N. J. CASSAVETES
303 West 42 St., New York 36, N. Y.
Tel. CIrcle 5-4870
4871

JOS VESTUVĖS LAIMINGOS

1. Pilnas viščiukų ar kalakutų valgis, įskaitant Jumbo kokteilį.
2. Vedybinis tortas su papuošalais.
3. Stalo ir vedybinių varpelių dekoracijos.
4. Kas 10 asmenų butelis Rye, žinžirelio, sodės ir ledų.
5. Garsintuvai ir vieta pasišokti.
6. Gražus 20 foto albumas prityrusio fotografo iš apeigų namuos, bažnyčioj ir pokyly.
7. Bridal Suite viename iš Brooklyno geriausių hotelių.
8. Nemokamas nuvežimas į hotelį.
9. Atspausdinami vedybiniai kvietimai
10. Tarnams arbatpinigiai ir miesto taksai įskaityti.

Tik $6.95 asmeniui
Nėra jokių kitų išlaidų.
Kiti planai nuo $2.50
Be įsipareigojimų... Užeik ar paskambink Mr. Arnold, GE 8-1973
FELZMANN'S
39th Street ir 4th Ave., B'klyn

DISPLAY

AUTOMOBILIUS LAUŽUI
Mokamos geriausios kainos
Mes tuoj paimam
ESplanade 7-2467

CRAFT Y.W.C.A. Studentų Lyga. Dienomis, vakarais klasės visuose Crafts — vyrams, moterims ir vaikams. Nemokamai katalogas.
140 W. 22nd, N.Y.C. 11
CHelsea 3-5747

Maziausiai $250 ar daugiau už senus auto, sunkvežimius ar station vagonus, nežiūrint senumo, firmos ar stovio.
Jūsų senų auto — mūsų mokamos kainos

49	Ford Coupe—Gražus	$295
50	Olds.	$495
49	Olds. Hydro.—Seethis	$395
51	Ford—Kaip naujas	$595
50	Pontiac — A 1	$495

Daug kitų rūšių — $3-$5 per savaitę
PETER MOTORS
6015 Woodhaven Blvd.
Woodhaven, L. I.
TW 3-6721

DE JOY'S TAXI
Puikūs Limozinai
Vedyboms
Krikštynoms
(r kitiems viešiems reikalams
GI 7-2500

Allergic To Cow's Milk?
TRY
PRASSES CERTIFIED
GOATS MILK
Homogenized By Nature
delivered to your door. TO 8-4069

HOLLYWOOD $39.95
LOVOS ..... Reg. $69.
Plastiniai antgalviai
Vidiniai spyruoklių materasai
Box Spring pilni, $39.95.
HILLS' FURNITURE
1103 Castleton Ave., W. B.
Klausk BILL GI 2-0340

VIRTUVĖS
Irengiamos pagal jūsų užsakymus
IOSUE PLUMBING CO.
751 Forest Ave., W. B.
Klausk BILL GI 2-0400

T. V. AR NE T. V.
Jei jūsų TV, radijas ar fonografas gęsta ir neveikia, mes rasime kliūtis, greit pataisydami ir kuo pigiausia kaina.
Leiskite jums pristatyti paskutinio modelio TV, radijo, fonografo aparatus. Jums bus maloni staigmena.
Kas tik reikalinga elektrinėj srity, mes galime pristatyti. Pamėgink ir užeik pas mus.
VERNON ELECTRONICS ENTERPRISES
204 West 1st Street
MO 7-9228 Mount Vernon, N. Y.

PARDUODAM NAMUS
Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apyinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.
J. P. MACHULIS
REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VIrginia 7-1896

JUOZAS GRABAU
REAL ESTATE BROKER
Tarpininkavimas perkant ir parduodant nekilnojamą turtą; patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgidžių) ir t.t.
Sąžiningas ir greitas patarnavimas.
227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-7524

Tel. EV. 8-9794
M. and Z. AUTO COLLISION WORKS
LIETUVIŲ SPECIALISTŲ
COLLISION IR AUTO TAISYMO D-VĖ
Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-9347 987 GRAND STREET
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 5-3699 BROOKLYN, N. Y.

ŠACHMATAI

Veda K. MERKIS

Vaitonis įveikė buv. Vengrijos meisterį Fuster, tarpklubinėse Toronto rungtynėse: Lietuviai - Vengrai. Pažymėtina pergalė. Fuster neseniai baigė matčą su Kanados čempionu F. Anderson 4½:5½. Hamiltono miesto p-bėse Vaitonis eina pirmuoju su 3:0.

Toronto "Vytis" (Vaitonis. Matusevičius, Stepaitis, Fabricijus, Rimas, Sirutis) puikiai pradėjo tarpklubines p-bes. Pirmasis priešininkas — Vengrai įveikti santykiu 5½:½. Fabricijus baigė lygiom, visi kiti laimėjo.

Bostono lietuviai su Harvardo universitetu nutraukė rungtynes, turėdami 2:0. Trys partijos nebaigtos (Merkio Kontauto, Starinsko). Po tašką laimėjo: Keturakis prieš Freimaną, Karosas — be kovos. Su Boylston klubu, kuris pirmauja draug su Harvardo universitetu Bostono p-bėse, lietuviai užbaigė antram rate lygiom 2½:2½. Lemiamą tašką laimėjo Starinskas, įveikęs atidėtoj partijoj Edelsteiną. Pirmame rate lietuviai pralaimėjo Boylstonui ½:4½.

Lietuvių jaunių turnyre pirmauja Romas Bričkus su 7:1, turėdamas vos vieną pralaimėjimą Herkuliui Stroliai.

Dr. Platz, N. England vicemeisteris, davė simultaną Hartfordo lietuviams, laimėdamas 11 partijų ir baigęs 2 lygiom (su T. Sereika ir St. Liauksminu).

Montrealio tarpklubinėse lietuvių C komanda (Jaukelis, Blauzdžiūnas, Širvydas, Keršulis, Lesinskas) stovi antroj vietoj su 12 taškų. Pustaškiu daugiau turi McGill universitetas. Lietuviai sulošė: su Income Tax 3:1, Northern Electric 3:1, Montreal CC 2:2, Notre Dame 3:1 ir McGill 1:3.

Lietuvių turnyre pirmauja Viliušis su 8, Šiaučiulis 7, Judzentavičius 5 ir kt. mažiau.

Lietuvių B komanda stovi 4 vietoj. Sulošė su lenkais 0:4, su latviais 3:1 ir ukrainiečiais 2½:1½.

JAV - Sov. Sąjungos šachmatų rungtynės numatomos gegužės m. Maskvoje.

Rochesterio sporto klubo "Sakalas" kvalifikacinis šachmatų turnyras buvo pabaigtas sausio 8 d. I vietą laimėjo Vyt. Grybauskas, II — Dr. A. Ramonas, III-IV — pasidalino Vyt. Zmuidzinas ir J. Saladžius.

Pirmųjų vietų laimėtojams ir per turnyrą didžiausią pažangą padariusiam J. Jurkulnevičiui, buvo įteiktos lietuvių daktarų dovanos.

Turnyro baigimo proga — pravestas žaibo turnyras. Nugalėtojas Vyt. Grybauskas, II-III v. Dr. A. Ramonas ir J. Saladžius.

GUNNAR NELSEN, danas sportininkas, New Yorke, Medisono aikštėje, sukorė vienos mylios rekordą, nubėgęs per 4,03.6 min.

SPORTAS

Veda Ant. Bagdžiūnas

Krepšinis

Lietuvių Atletų klubo krepšininkai baigė pirmąjį pirmenybių ratą, nugalėdami Irving Sq. krepšinio penketuką 55-46 (33-31). Dar pradžioje judrūs priešiniko žaidikai bandė laikyti pasekmę savo naudai, tačiau nuo antro ketvirčio pabaigos mūsiškiai perėmę žaidimą į savo rankas ir išlaikė iki pat pabaigos.

Lietuvių Atletų klubą atstovavo ir taškus pelnė: Keskonis 18, Daukša 16, Mikulskis 11, Kazlauskas 6, Narbutas ir Birutis J. po 2.

Po šių rungtynių pirmenybių lentelėje lietuviai atsistojo antroje vietoje (pirmoje ispanai su vienu pralaimėjimu prieš lietuvius) su šešiomis pergalėmis ir dviem pralaimėjimais.

Reikia tikėtis, kad antrame pirmenybių rate lietuvių Atletų klubo krepšininkai, o ypač tie, kurie pastaruoju laiku neranda laiko į rungtynes atvykti, rimčiau susikibs ir išsikovos vėl nugalėtojo vardą, kaip prieš ketvertą metų.

Rochesterio Sakalas New Yorke(?)

Neseniai įsisteigęs Rochesteryje sporto klubas "Sakalas", kuris jau spėjo vykusiai užsirekomenduoti sportinėje arenoje, yra pakviestas į ruošiamas krepšinio žaidynes. kurios bus šį šeštadienį, vasario 12 d. Sakalo pajėgumu netenka abejoti, žinant, kad jo eilėse yra krepšininkai, kaip Vytautas Grybauskas, Vytautas ir Juozas Saladžiai ir eilė jaunesnių, kurie sėkmingai atstovavo klubą Kanadoje ir kitur.

Be Rochesterio Sakalo žaidynėse dalyvaus jauna ir pajėgi Newarko Tauro krepšinio komanda, kurios atstovai Mėlynis, Razminas, Navickas, Saveikis ir kiti yra New Yorke gerai žinomi.

Žaidynės įvyks YMCA salėje, Marcy Ave. (prie Lietuvių Atletų klubo). Jų pradžia 5,30 val. Krepšinio mėgėjam šios žaidynės bus nekasdieniškas reiškinys.

Futbolas

Šį sekmadienį, vasario 13 d., 12,45 ir 2,30 val. mūsų vienuolikės svečiuojasi pas New Yorko Ungarians, kurių aikštė Croke Park yra Bronxe, gi jauniai taurės rungtynėse susitinka su College Point jų aikštėje 1 val.

SPORTO ŠVENTĖ

Jau penkeri metai lietuviai sportininkai laikinojoj tėvynėj Amerikoj palaiko gražią tradiciją — rengia Šiaurės Amerikos lietuvių sportines žaidynes.

Pirmą kartą tokios žaidynės įvyko Toronte, antrą — Clevelande, trečią kartą sportinis jaunimas sugužėjo į Amerikos lietuvių sostinę Chicagą, ketvirtą kartą vėl svečiavosi Toronte ir štai šiais metais tokias žaidynes surengti garbė teko New Yorkui.

Šį pavasarį, gegužės 28-29 d.d. į New Yorką suplauks šimtai lietuvių sportininkų iš JAV ir Kanados pademonstruoti ir pasidžiaugti savo sportiniais darbo vaisiais, o kas svarbiausiai — pabendrauti lietuviškoje nuotaikoje. New Yorko visuomenės rūpestis ir pareiga bus tinkamai sportininkus priimti, rūpintis jais žaidynių ir laisvalaikio metu.

Įvykusios Toronto, Clevelando, Chicagos ir vėl Toronto žaidynės parodė, kad lietuviškai visuomenei sportinis jaunimas nėra svetimas ir toji visuomenė nešė didžiąją tų žaidynių vargo naštą, aprūpindama svečius nakvyne, maistu, paskirdama varžybų laimėtojam dovanų ir gausiai moraliai bei finansiniai paremdama žaidynių organizavimą.

New Yorko žaidynių organizacinis komitetas yra pilnai įsitikinęs, kad vietos lietuviai dar su didesniu pasiaukavimu ir meile sugužėjusiam lietuviškam atžalynui prisidės prie šventės tvarkingo pravedimo ir atvažiavusiems svečiams neleis vaišingumu bei nuoširdumu nusiskųsti.

Šitokio masto žaidynių pravedimas reikalauja iš organizatorių didelio pasišventimo ir fizinių bei dvasinių jėgų įtempimo, o kas svarbiausiai nemažų finansinių išlaidų: salės nuomos, varžybų įrankiai, dovanos ir t.t. ir t.t.

Mielas tautieti. Žinau, kad tau rūpi lietuviško jaunimo ateitis. Prisidėk prie tos jaunimo demonstracijos sėkmingo pravedimo, paskirk tos sporto šventės sąskaiton dalį savo lietuviškos širdies. O mes tikime, kad supratęs tokios šventės svarbą, rasi būtina skirti vienokios ar kitokios rūšies auką, kuri sustiprins lietuviškojo jaunimo viltis į šviesesnę ateitį.

Tad visi į darbą, kuris yra mūsų visų bendras reikalas ir pareiga.

Organizacinis Žaidynių Komitetas

NEWARK, N. J.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 27 d., 4 val. p.p. Šv. Jurgio d-jos salėje, 180 New York Ave., Newark, N. J.

Tarpininkaujant adv. C. F. Pauliui, gautas N. J. gubernatoriaus R. Meyner sutikimas paskelbti Lietuvos Nepriklausomybės reikalu proklamaciją. N. J. Lietuvių Taryba skatina kitų miestų atstovus. draugijas bei veikėjus prašyti vietos miestų majorų, kad irgi paskelbtų proklamaciją.

Minėjime kalbės J. Audėnas iš New Yorko ir adv. C. F. Paulius. Kviesta dalyvauti sen. Smith, Newarko majoras Karlin ir N. J. Valstybės kongresmanas. Dainuos Newarko Šv. Trejybės liet. parapijos ir Liet. radijos d-jos Rūta chorai. Bus deklamacijos ir kita meninė programa. Įėjimas nemokamas.

Minėjimą ruošia N. J. Lietuvių Taryba.

Įvairenybės

Kas daryti, kad diplomatai nesuklystų

Mendes - France kabineto direktoriui André Pelabonui nutiko oficialiame priėmime taip, kad jis vyriausią keleri palaikė kurios valstybės atstovu. Šitas ir panašūs nesupratimai verčia užsienių ministeriją sudaryti "diplomatinį vadovėlį" — tokį, kad jį galėtų nešiotis liemenės kišeniuje.

Atskiriem priėmimam išleisti vadovėlius su dalyvaujančių asmenų pavardėm, titulais ir foto jau praktikuojama Anglijoje.

Bet reiktų diplomatam dar vieno vadovėlio, kad jie neapsiriktų diplomatinėse derybose: reiktų atspausdinti ir jiem į kitą liemenės kišenę įdėti "Dešimt Dievo įsakymų."

JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB NOW

Latest Quarterly Interest - Dividend

2½% Per Year

Plus Extra ¼% Per Year

On Regular Savings Accounts on sums from $25. to $10,000.

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

CALL LO 3-7291 TO PLACE, CANCEL OR CHANGE YOUR AD

REAL ESTATE

WHITE PLAINS, jaukus senesnis namas, žaviam rajone, 34 min. ekspresu lig NYC. 5 miegam. 2 židiniai, knygynas, powder kamb. butler dažymas, gražus fojeris, laiptai, plotis 106x150. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. Parduoda dėl išsikėlimo į Westus. $22,000. WH 8-8676

JAMAICA—2 šeimų plus butas (7 kamb.), tinka asmeniniam ar profesiniam naudojimui. Geros sąlygos, pusė bloko nuo pož., dvigubas garažas, $295 mėn. pajamos. Turi parduoti ligi sausio 30. Kaina $22,500. Skambink AX 7-1613. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios.

LEVITTOWN, Wantagh, 1951, 3 miegamieji, patio, erdvus garažas. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios (Šv. Pranciškaus parapija). Busai ligi LIRR. Knotty Pine virtuvė, vėtrų langai, sietai, visi įrengimai, į pietų pusę. $12,800. LE 3-4408.

YONKERS, 809-813 No. Bway, 2 nauji namai. Geriausia vieta, į Hudson pusę, tinka daktarui. Visos susisiekimo priemonės. Pasiekiama pėksčiam kat. mokykla ir bažnyčia. $32,000. YO 3-1656

GARDEN CITY, naujai custom statytas padalintas, 13', balkonas, židinys, 3 miegam., 2½ vonios, pine rekr. kamb., 2 auto garažas. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. $32,900. Transverse Rd., prie Washington Ave. PI 1-2588

DISPLAY

NOTRE DAME KATALIKŲ KLUBAS ruošia nuo 20 metų jaunimui MĖNESINIUS ŠOKIUS Šeštadieniais, Vasario 12 ir 26 BAŽNYČIOS SALĖJ — CHURCH OF NOTRE DAME Morningside Drive ties W. 114th Street (du blokai į pietus nuo Columbia universiteto). UŽKANDŽIAI $1.25 asmeniui $2.00 porai

Chinese American Restaurant SING KEES' REPUBLIC Opposite Stapleton Park convent to All Bus & Trains. 95 Water St. Stapleton, S. I. Delicious Bar-B-Qued Spare Ribs and Sea Food. Family Sunday Diner. Chinese diners now avialable Individual & Family Servings. Orders specially prepared to be taken out.

Jei nori ką paskelbti DARBININKE, skambink telefonu: GLenmore 5-7068

BUSS. OPPORTUNITY

MAISTO-DELIKATESŲ, šiaus, daržovių parduotuvė. Gera nuoma—$150 mėnesiui. $1000 savaitinių visų pajamų. Įsteigta prieš 9 metus. Su nuostoliais už $8500. LU 7-1507

SALDŲ PARDUOTUVĖ geroj Brooklyno vietoj, seniai įsteigta, pigi nuoma ilgam išnuomota. Su nuostoliais atiduodama už $7000 plus prekės. UL 6-5145

Luncheonette-Restoranas Jamaica, L. I. Sumodernintas, gyvoj biznio daly. Nuoma $250, išnuomota 10 metų, gerai įrengta. $1000 savaitinių įeigų. Partneriui pasitraukiant, su nuostoliais už $15,000. AX 7-5444. Mr. Horn

Namų reikmenų ir dažų krautuvė gerai vedama, nominalė nuoma, išnuomota 4 metam, metinė apyvarta $20000, atidaryta 6 dienas, pagrindinėj biznio gatvėj. Prekės ir įrengimai įkainoti $14000. Kaina nustatyta dėl greito pardavimo. Parduoda dėl kitų įsiskaičiavimų. BA 7-5287.

ROOMING HOUSE

80 ST., W.—Park blokas; pinigais $17,500 kiti paskolon; net 6400 ar daugiau; 19 raktų, legalizuoti C. O. 1954; $15,000 pajamų, 2½ kambario butas pirkėjui. Tik betarpiai. 9-10 A.M. TR 4-8385; SC 4-4373

HELP WANTED FEMALE

MESAŽUOTOJA—gera proga geram asmeniui, ligoniai reikalingi patarnavimo, komisinė bazė. Turi sutikti gyventi Albany, N. Y. Rašykite: Miss Mae Brady, 17 So. Hawk St., Albany, N. Y.

DISPLAY

VYRAMS Visi kostiumai nupiginti 10%—30% Kai kurie su 2 kelnėm, geros rūšies EGBERT MAN SHOP 208 Bay St. Tompkinsville, S. I.

ŠV. KRYŽIAUS BROLIAI Notre Dame Indiana. Vienuoliniame gyvenime tarnauja Dievui dėstydami universitetuose, aukštesnėse mokyklose, berniukų namuose, užsienio misijose bei užsiiminėja kitokioje veikloje. Prašyk literatūros: BR. MAURUS, C.S.C. St. Joseph Juniorate VALATIE 1, NEW YORK

BUSS. OPPORTUNITY

GERAI VEDAMI ATMATŲ [illegible] $1,000. [illegible] FReeport 9-7613

RESTORANAS — Yorkville, 6 darbo dienos, įsteigtas daugiau kaip prieš 20 metų. Gerai išnuomota, geros pajamos. Dabar laikomas dviejų mergaičių, kurios išsikeldamos kitur parduoda su nuostoliais už $9000. SA 2-9636

Pardavėjų pageidaujama dėl Shopping Center ir Farmers Market Walden, N. Y., 60 mylių nuo N.Y.C. Pastogės ir stalai pigiai nuomojami savaitėm. JE 6-0829 — WA 9-2970. Klausk Sol Schnier.

LAIDOJIMO ĮSTAIGOS

Hallett & Hallett LAIDOJIMO ĮSTAIGOS. Laidojimo įstaigos nuo 1854. HALLETT HOMESTEAD, FLUSHING, L. I. Northern Blvd. and 147th St. FL 9-0062. Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr. Wesley Hallett, Treasurer. Hallett Chapel, Astoria, L. I. 8-17 Astoria Blvd. AS. 8-0011. Donald P. Trudden, Lic. Mgr.

LAIDOTUVIŲ REIKMENYS Šviežiai skintos gėlės iš mūsų žalių gėlynų. WIESNER BROS. INC. 2402 Victory Blvd. Gibraltar 2-5141

Pagarbiai atžymėk kilnios sielos iškeliavimą. Kiekvienas laidotuves apsupti nuoširdžiu grožiu ir kilnia didybe yra mūsų pasirinktas tikslas. Kur tobulumas yra tradicija STEPHEN FUNERAL HOME 2601 Pitkin Ave., Brooklyn, AP 7-8340. 133-20 Cross Bay Blvd. Ozone Park, VI 3-9268

JOHN DERUHA, M. D. Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje. 128 E. 86th STREET NEW YORK CITY. Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349 **TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA** 340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y. Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers). Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica. Darbus atlieka prityręs technikas, pripažintas RCA Instituto, New Yorke. Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc. Kabaretas. VYT. BELECKAS, savininkas.

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc. 1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. [illegible]

NEW YORK

Tel. EVergreen 7-4335 **Stephen Aromiskis** (ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas. MODERNIŠKA KOPLYČIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043 **Matthew P.** (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME. M. P. BALLAS—Direktorius. ALB. BALTRŪNAS-BALTON Reikalų Vedėjas. 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770 **Joseph Garszva** GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija. Tel. VIrginia 7-4499

BOSTON, MASS.

BARASEVIČIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME 254 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARACEVIČIUS Laidotuvių Direktorius Tel. SOuth Boston 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME 197 Webster Avenue Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas. NOTARY PUBLIC. Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS FUNERAL HOME 564 EAST BROADWAY South Boston, Mass. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai. Patarnavimas dieną ir naktį. Koplyčia šermenims dykai. NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 SOuth Boston 8-2609

Tonikas viduriam

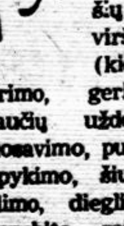

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens degimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

Alexander's Co. [illegible] South Boston 27, Mass.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Apreiškimo parapijos
metinis piknikas įvyks liepos 24 Suphim Blvd ir 108 Ave., Jamaikoj. Iš anksto prašoma kitų tą dieną neruošti jokių parengimų.

Angelų Karalienės
parapijos salėje vasario 22 rengiamas "Blynų vakaras". Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

Stud. ateitininkų
susirinkimas įvyksta vasario 11 d. 7 v.v. Apreiškimo par. salėje. Programoje — paskaita, einamieji reikalai.

J. Ginkaus radijo
valandėlė, anksčiau veikusi trečiadieniais, dabaar vėl perkelta į šeštadienį. Girdima tom pačiom bangom 1:30 v. p.p.

Stud. santariečiai
rengia lietuvišką seminarą jaunimui. Pirmą paskaitą apie kooperatyvų reikšmę Liet. ūkiui vasario 12, 8 v.v. Grand Paradise salėje skaitys J. Audėnas.

Visiems inžinieriams, architektams ir studentams

Vasario 26 d. (šeštadienį) 7 val. vakare kviečiamas Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko Skyriaus narių visuotinis susirinkimas V. Baleckio svetainėje, 1883 Madison St., Ridgewood 27, N. Y. Bus prof. J. Kaminsko paskaita: "Kauno miesto kanalizacija ir vandentiekis", bendras visų susirinkimo dalyvių fotografavimas's ir kiti svarbūs organizaciniai reikalai. Prašoma visus inž. ir archit. susirinkime dalyvauti.

Valdyba

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS (English Lessons)

Patyrusi mokytoja priima pavienius mokinius ir grupes. Mokoma anglų kalbos, tarimo ir gramatikos, ir paruošiama pilietybės egzaminams. Pamokos rytais ir vakarais. Skambinti **Telef. EVergreen 1-6104**

Dalyvaukim Vasario 16 minėjime

Lietuvos Nepriklausomybės šventė primena laimingiems lietuviams laisvoje Amerikoje nelaimingus lietuvius pavergtoje Lietuvoje ir vargstančius lietuvius tremtyje. Vasario 16 yra Lietuvos Nepriklausomybės gimtadienis, kurio proga kiekvieno laisvėje gyvenančio lietuvio yra šventa ir garbinga pareiga prisidėti prie išlaisvinimo pavergtųjų lietuvių. Parodykime, kad mes branginame laisvės idealus ir esame dalyviai didžioje kovoje už atstatymą Lietuvos Nepriklausomybės — gausiai dalyvaudami Vasario 16 minėjime.

Būtų nelietuviška ir negarbinga Lietuvos Nepriklausomybės dieną sėdėti namieje, prie televizijos aparato, buteliuko, kortų ar snaudulio kompanijoj — kai tuomet mūsų apylinkės chorai renkasi Webster salėje mums padainuoti gražių lietuviškų dainų, kai solistė Lilija Mickevičiūtė net iš Worcester, Mass., atskrenda mus sužavėti solo aidais, kai Amerikos kongresmanas ir kitų tautų atstovai atvyksta lietuvius pasveikinti didžiosios šventės proga ir padrąsinti didesniam pasiryžimui kovoje už tautos laisvę. Parodykime. kad mes esame sąmoningi, susipratę, veiklūs ir vieningi kovoje už Lietuvos Nepriklausomybę.

Nepamirškime patys ir priminkime savo draugams, kaimynams ir bet kur sutiktam lietuviui, kad šiais metais Vasario 16 minėjimas įvyks šį sekmadienį, vasario 13 d. 3:30 val. po pietų Webster Hall, New Yorke. (Kurie turite — pasipuoškite tautiniais rūbais).

Palaidota sesuo Zita

Vasario 2 d. dominikonų seserų kapinėse, Amityville, L. I., palaidota sesuo M. Zita, sulaukusi 68 metų ir vienuolyne išbuvusi 41 metus. Mirė senelių namuose, Melville, N. Y., sausio 29 d.

Velionė sesuo M. Zita dvidešimts trejus metus buvo Apreiškimo parapijos šeimininkė. Ji sunkiai ir kantriai dirbo iki 1953 m. lapkričio mėn. Susirgusi širdies liga, paskutinius mėnesius pragulėjo šv. Kotrynos ligoninėje, o paskui buvo išvežta į šv. Rozalijos vienuolyno senelių namus, kur ir mirė.

Mirusioji buvo pašarvota Apreiškimo parapijos vienuolyne, kur ją lankė daugybė draugų ir prietelių ir aukojo apie 100 šv. Mišių. Vasario 2, antradienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos gedulingos mišios, kurias laikė kun. B. Kruzas (velionės krikšto sūnus), asistuojamas kun. J. Pakalniškio ir kun. A. Račkausko. Prie šoninių altorių mišias laikė kun. J. Paranecvičius ir kun. W. Kelly. Pamaldose dalyvavo kone visa parapija.

Po to sesers Zitos kūnas buvo palydėtas į Rožančiaus Karalienės koplyčią, kur pamaldas atlaikė kun. Eugene Crawford. Po pamaldų apie 300 seserų domininkonių ir giminių palydėjo į kapines Amityville, L. I.

Sesuo M. Zita paliko nuliūdime savo seserį Magdaleną Stučienę ir 6 seserėčias. Ypač liūsta lietuvaitės seserys dominikonės, nes ji buvo viena iš 3 pirmųjų lietuvaičių, kurios įstojo į domininkonių vienuolyną Brooklyne. Tesuteikia Dievas jai amžiną atilsį!

S. M. N.

LT. CH. F. SALMON (k.) iš Port Jervis, N. Y. ir kapt. G. F. Williams (Austin, Tex.), nušovę du rusų migus Geltonosios jūros vandenyse.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvių-Lenkų draugija
Lietuvių ir lenkų inžinieriai tariasi apie šių dviejų tautų bendradarbiavimą. Tam tikslui norima steigti Bostone lietuvių-lenkų draugiją. Pasitarimuose dalyvavę lenkai laikėsi nuomonės, kad Vilnius su visa savo teritorija turi priklausyti Lietuvai. Lenkai atsiųs savo atstovus į Vasario 16 minėjimą pasveikinti lietuvius Nepriklausomybės šventės proga.

J. V. Tautvaiša
pardavė savo restoraną ir aludę "Strand Cafe". Jo rankose ši užeiga išbuvo 35 metus. Ją nupirko italas.

Pranas X. Kneižys,
baigęs Bostono kolegiją ir įstojęs į marinų karininkų mokyklą, pagrindinį lavinimosi kursą atlieka Quantico, Va.

Dr. V. Stakutis,
atliekąs mokslinius tyrinėjimus Air Force Research centre Cambridge, Mass., išvyko mėnesiui atlikinėti mokslinių bandymų.

Pavykęs Minstrel Show
Vasario 6 ir 7 dd. įvyko šv. Petro par. Minstrel Show, kurį rengė ir jam vadovavo kun. J. Žuromskis. Programą išpildė 130 dalyvių, kurie savo dainomis, šokiais, muzika ir anekdotais žavėjo ir juokino susirinkusius. Programa buvo vedama anglų kalba. todėl ir žiūrovų suoluose sėdėjo įvairių tautų jaunimas, kuris entuziastiškai plojo ir jungėsi į bendras dainas. Apie šio Minstrel Show pasisekimą amerikoniško jaunimo tarpe liudija tai, kad jis buvo statomas tris kartus ir jį aplankė 2200 žiūrovų.

Po pirmosios dalies įvykusioje pertraukoje kalbėjo parengimo rengėjas kun. Jonas Žuromskis, kuris padėkojo susirinkusiems, programos dalyviams ir jų mokytojams už taip didelį darbą. Padėkos žodį rengėjas tarė ir parengimo komitetui. Taip pat kun. Žuromskis savo kalboje priminė kenčiančią Lietuvą. Visus kvietė dalyvauti maldos dienoje vasario mėn. 22 d.

Šokiai
Parapijos šv. Vardo draugija ir sodalės vasario 11 d. 8 v. v. Liet. Piliečių klubo salėje rengia "Valentine šokius." Šokiuose surinktas pelnas eis šv. Petro par. mokyklos palaikyti.

Henry H. Chmielinski,
So. Bstone einančio lenkų dienraščio Kuryer Codienny leidėjas, mirė beatostogaudamas Floridoje.

Lietuvių "Malūnas"
ir pilipinų "Tinikling" išsaukė daugiausia plojimų Statler viešbuty tautinių šokių programoj. Šokiuose dalyvavo daug tautybių, juos stebėjo apie 2000 žiūrovų ir 23 valstybių konsulai su savo žmonomis, kurių tarpe ir mūsiškis konsulas adv. A. Šalna su žmona. Šokiai įvyko vasario 4, juos rengė tarptautinis institutas. Lietuvius atstovavo O. Ivaškienės tautinių šokių grupė.

Šv. Jono draugija
savo senąją vėliavą nutarė atiduoti Alkos muzėjui Brocktone.

Prof. J. Puzinas
Bostono Rašytojų klubo susirinkime kalbėjo apie Vilniaus įkūrimą. B. Brazdžionis skaitė paskaitą apie amerikiečių ir lietuvių knygų klubų veiklą.

Vilniečių Sąjungos
Bostono skyrius susirinkęs sausio 30 pas Česnulius, Hyde Park. Vasario 16 proga sudėjo $60. Ten pat išrinkta nauja valdyba: pirm. V. Kulbokienė, sekr. Pr. Averka, iždi. dr. Pr. Galinis, narys A. Česnulienė.

Šv. Petro par. berniukų
dūdų orkestras pirmą kartą pasirodys vasario 22 Nukryžiuotojo Jėzaus seserų naujos koplyčios statymo fondui ruošiamame parengime, kuris bus Lietuvių Pil. draugijos salėj.

Pakrikštyta
Sausio 30 d. šv. Petro par. bažnyčioje pakrikštyta:

Edvardo Rakausko ir Janet Lane - Rakauskienės sūnus Jokūbo ir Mykolo vardais. Tėvai gyvena 133 Bolton gatvė, So. Boston.

Jeronimo Dabrilos ir Aldonos Šeikūnaitės - Dabrilienės sūnus Lino ir Juozo vardais. Tėvai gyvena 23 Romsey gatvė, Dorchester.

Antano Sinkevičiaus ir Anna Shyp - Sinkevičienė, sūnus Juozo ir Mykolo vardais. Tėvai gyvena 284 W. 5-ta gatvė, So. Boston.

Vasario 6 d. šv. Petro par. bažnyčioje pakrikštyta **Richardo Sandos** ir Danutės Mališauskaitės - Sandienės duktė Devora ir Regina vardais. Tėvai gyvena 33 Pearl gatvė, Dorchester.

Katalikų seimelis

Lietuvių R. K. Federacijos N. Anglijos apskrities metinis seimelis įvyks Šv. Petro lietuvių par. salėje (prie 5-tos gatvės) vasario 22 d. 1 val. p. p. Maloniai prašomi Federacijos skyriai ir katalikiškos draugijos prisiųsti savo atstovus, o visi katalikai kviečiami gausiai dalyvauti. Bus paskaitos, diskusijos ir pasitarimai ateities veiklos klausimais.

Seimelio dalyviai turės gerą progą tą pačią dieną dalyvauti lietuvių maldos dienoje. Bendros pamaldos bus 10 val. Bostono Šv. Kryžiaus katedroje. Šv. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys arkivysk. Richard J. Cushing.

APSKRITIES VALDYBA
Dvas. vad. *kun. J. Vaitiekūnas*
Pirmininkas *V. J. Kudirka*
Raštininkas *J. Beinoris*

ANGELŲ KARALIENĖS...
(atkelta iš 5 psl.)

stingimo jausmas, panašus didesnis Angelų Karalienės choro vakaras yra visais atžvilgiais sveikintinas. Pirmiausia duoda visuomenei progos išgirsti taip mielos lietuviškos dainos, antra — sutraukia apie save bičiulius ir rėmėjus bei tampriau sujungia juos į darnesnį lietuvių bendravimo vienetą, kas yra labai pageidautina, kasdien lietuviams tolstant nuo lietuvių ir viso to, kas yra lietuviška. **K.V.R.**

Kun. Dr. Valiušaitis
per J. Ginkaus radiją Vasario 16 proga vasario 12 pasakys kalbą.

Pasidarbuokime visi, kad šį sekmadienį Webster Hall salėje būtų užpildytos visos vietos. Tai bus geriausias įvertinimas programos dalyvių pasiaukojimo ir rengėjų pastangų visapusiškam minėjimo pasisekimui.

Iki malonaus pasimatymo Webster salėje.

New Yorko Lietuvių Taryba

Kaukių balius studentijai paremti

Studentų pastangomis paskutiniu laiku yra varoma didelė akcija sutelkti lėšų Studentų Šalpos Fondui. Ta proga studentijai paremti "Šviesos" Samb. New Yorko Skyrius rengia kaukių balių.

Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko Skyriaus Valdyba randa reikalo šį šviesiečių pasiryžimą aukštai vertinti ir paprašyti plačiąją lietuvių visuomenę parengime gausiai dalyvauti.

Atsilankykime visi, kuriems rūpi mūsų švietimo reikalai. Savo gausiu dalyvavimu prisidėsime prie Studentų Šalpos Fondo. Bendras fondas— tegul bendros būna ir mūsų pastangos jį paremti.

Liet. Studentų S-gos New Yorko Skyriaus Valdyba

VASARIO 13 SEKMADIENĮ

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

FEBRUARY 13 SUNDAY

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIME

Webster Hall, 119 East 11 Street, New York

Kalbės: PROF. J. KAMINSKAS, Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras
KONGRESM. T. J. DODD, Kersteno Komisijos narys

Meninę programą išpildys: LILIJA MICKEVIČIŪTĖ, kontraaltas, garsėjanti solistė iš Worcester, Mass.
JUNGTINIS CHORAS: Angelų Karalienės par., dirig. **M. Liuberskis**
Operetės, dirig. **J. Stankūnas**
Maspetho lietuvių par., dirig. **A. Visminas**

Pradžia 3 val. po pietų

Šokiams gros JOE THOMAS orkestras

Įėjimas: $2 ir $1

New Yorko Lietuvių Taryba